

veleposlanik

Lefnik XXIV.

Celovec, petek, 26. september 1969

Štev. 38 (1422)

Mitja Vošnjak

NOVI VELEPOS LANIK SFRJ
V AVSTRIJI

Za novega izrednega in pooblaščenega veleposlanika SFRJ Jugoslavije v Avstriji je bil imenovan Mitja Vošnjak, ki bo prihodnji mesec nastopil svoje novo službeno mesto na Dunaju.

Mitja Vošnjak, ki je bil doslej pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve in še prej generalni konzul v Trstu in nato poslanik v Vzhodni Nemčiji, je dobro znan tudi na Koroškem. Bil je prvi jugoslovanski predstavnik v Celovcu po drugi svetovni vojni in ga iz tistega časa poznamo kot iskrenega prijatelja koroških Slovencev. Zato smo prepričani, da bo tudi na svojem novem položaju z razumevanjem in naklonjenostjo kazal zanimanje za problematiko slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Manjšina — pozitiven dejavnik

Obisk slovenske vladne delegacije v Furlaniji-Juljski krajini

Na povabilo predsednika deželne odbora avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine Berzantija je bila na dvodnevem uradnem obisku v tej deželi vladna delegacija iz Slovenije. Delegacijo je vodil predsednik izvršnega sveta SRS Stane Kavčič, ki so ga spremljali člana izvršnega sveta Bojan Lubej in Joško Štrukelj ter načelnik kabineta predsednika izvršnega sveta Ivan Rudolf, medtem ko sta se v Trstu pridružila še jugoslovanski veleposlanik v Rimu Srdjan Prica in jugoslovanski generalni konzul v Trstu inž. Marijan Tepina.

Predstavniki iz Slovenije so se v Trstu, Vidmu in Gorici sestali z vodilnimi italijanskimi funkcionarji ter z njimi razpravljali o raznih vprašanjih skupnega interesa. Pri razgo-

vorih, ki so potekali v vzdušju prijateljskega razumevanja, je bilo soglasno ugotovljeno, da se odnosi med Slovenijo in Furlanijo-Juljsko krajino kakor tudi med Jugoslavijo in Italijo čedalje boljše razvijajo ter odpirajo vedno spet nove možnosti za razširitev in poglobitev medsebojnega sodelovanja.

Med razgovori in v izjavah predstavnikov Slovenije ter Furlanije-Juljske krajine je bilo stalno prisotno tudi vprašanje slovenske manjšine v Italiji ter italijanske manjšine v Jugoslaviji. Tako je predsednik Kavčič dejal, da „Slovenija še posebno pozorno spremlja vse, kar se dogaja v sosedni deželi, tudi zaradi prisotnosti Slovencev, ki želijo biti dobri državljani, hkrati pa se zavdati svoje narodnostne pripadnosti.“ Predsednik Berzanti pa je v tej zvezi naglasil, da se mora v perspektivi evropske valorizacije navzočnost slovenske manjšine v okviru dežele Furlanije-Juljske krajine, kakor navzočnost italijanske manjšine v Istri in na Reki smatrati kot pozitiven dejavnik za prebivalstvo, ki ob popolnem spoštovanju pravic vseh živo želi mirno in omikano sožitje. „V odnosih do državljanov slovenskega jezika se naša zavest svobodnih ljudi in demokratov navdihuje ob osnovnem načelu, ki je kodificirano v ustavi italijanske republike in v posebnem statutu dežele, to je, da je treba pripadnikom manjšine zagotoviti poleg absolutne enakopravnosti tudi liste posebne oblike zaščite, ki lahko zagotovijo posebne etnične, jezikovne in kulturne značilnosti.“

Predsednik Kavčič je med svojim obiskom sprejel tudi predstavnike slovenske manjšine ter jim zagotovil podporo slovenske vlade pri prizadevanju za rešitev še odprtih manjšinskih vprašanj.

Tito o mednacionalnih odnosih

Jugoslovanski predsednik Tito se je ob koncu minulega tedna na gradbišču velike elektrarne v Džerdapu, ki jo skupaj gradita Jugoslavija in Romunija, sestal z romunskim predsednikom Ceausescuom. Oba državnika sta razgovarjala o možnostih nadaljnega sodelovanja med obema državama ter o perečih mednarodnih vprašanjih, pri čemer je bila na obeh straneh poudarjena pripravljenost, da Jugoslavija in Romunija vsestransko podpirata prizadevanja za mednarodno sodelovanje ob spoštovanju načel neodvisnosti, suverenosti, popolne enakopravnosti in nevmешavanja v notranje zadeve.

Pred povratkom v Beograd je imel predsednik Tito še razgovor s skupino graditeljev Džerdapa ter je ob tej priložnosti zavzel stališče k raznim gospodarskim vprašanjem kakor tudi k problemu mednacionalnih odnosov v Jugoslaviji. O tem je med drugim ugotovil, da je v času, ko so izročili tovarne v upravljanje delavcev, bilo njegovo izhodišče v prepričanju, da bo prav samoupravljanje eden izmed osnovnih dejavnikov, ki bodo urjevali jugoslovansko večnarodnostno socialistično skupnost. Tudi med vojno za jugoslovanske narode v njihovem odločnem skupnem boju, da premagajo fašizem, preženejo okupatorja, porazijo notranjega sovražnika in postavijo temelje novega družbenega sistema, kakršnekoli narodnostne meje niso bile nobena ovira. Zakaj bi torej bila danes federativna ureditev razlog za mednacionalne razprtije in ovira za nadaljnji razvoj. Potem je predsednik Tito poudaril:

Kadar se govori o monolitnosti naše države, ne pri stanem na nobene kompromise. Dokler bom na tem položaju, se bom dosledno zavzemal za tisto, za kar sem se bojeval vse življenje, za kar so se bojevali med narodnoosvobodilno vojno jugoslovanski narodi: za enot-

KANCER KLAUS GRADIŠČANSKIM HRVATOM:

»Vaše delo — podpora vladi«

Na proslavi 40-letnice Hrvaškega kulturnega društva na Gradiščanskem, o kateri posebej poročamo na 3. strani današnje številke, je govoril tudi zvezni kancler dr. Klaus, ki je čestital gradiščanskim Hrvatom k jubileju njihove osrednje organizacije. Pri tem je izrazil še posebno veselje zaradi tega, ker so se proslave udeležili tudi predstavniki iz Hrvaške. „To kaže,“ je poudaril kancler Klaus, „da imate prijatelje tudi preko meje in me veseli, da na ta način enako kot mi na političnem in gospodarskem področju vi tukaj tudi na kulturni ravni pospešujete dobre odnose med Avstrijo in Jugoslavijo in tako podpirate delo zvezne vlade. Dragoceno delo Hrvaškega kulturnega društva je že davno znano preko Gradiščanske tudi v ostalih zveznih deželah Avstrije, pa tudi v inozemstvu, kjer prav tako živijo mnogi Hrvati. Upravičeno ste lahko ponosni na to, da z delom vašega kulturnega društva ohranjate in gojite dragocene dobrine hrvaške kulture v Avstriji. S tem ne delate le v korist hrvaške narodnostne skupnosti na Gradiščanskem, marveč v korist cele naše avstrijske domovine.“

Ob koncu je kancler Klaus zagotovil gradiščanskim Hrvatom državno podporo tudi za bodoče ter izrazil željo, naj bi jim uspelo njihovo lepo delo nadaljevati tudi v prihodnjih letih in desetletjih — v dobrobit hrvaške narodnostne skupnosti na Gradiščanskem in v dobrobit naše skupne domovine Avstrije.

Desetletno obdobje razorožitve

Glavni tajnik OZN U Tant je v uvodu svojega poročila o enoletnem delovanju Združenih narodov predvsem opozoril na nevarnost, ki jo za človeštvo predstavlja sedanja oboroževalna tekma.

U Tant v svojem poročilu ugotavlja, da so stroški za oboroževanje dosegli 200 milijard dolarjev (to je več kot 5.000.000.000.000 šilingov!) na leto ter opozarja, da se svet nahaja pred mučno dilemo: ali nadaljevati z oboroževalno tekmo z vsemi hudimi posledicami za varnost narodov na svetu, ali pa stopiti na pot za dosego splošne razorožitve.

Posebej U Tant poziva Ameriko in Sovjetsko zvezo, naj prekineta z nadaljnjim izpopolnjevanjem strateškega orožja in takoj začneta z dvostranskimi razgovori za omejitve in zmanjšanje zalog jedrskega orožja. V zvezi z jedrsko oborožitvijo obeh velisil pravi, da se lahko obe državi druga drugo dejansko uničita in da zato nobena od njiju ne more pričakovati, da se bo v primeru jedrske vojne izognila uničenju.

Konkretno je U Tant predlagal,

naj bi proglasili „desetletno razdobje razorožitve“ od 1970 do 1980, kajti po njegovem mnenju bi se v tem času lahko najprej domenili o omejitvi in zmanjšanju jedrskega in drugega uničevalnega orožja, ob koncu pa bi lahko dosegli konkretne rezultate za popolno razorožitev. Končno poziva vse prizadete države, naj napejo svoje sile, da se doseže sporazum o prepovedi jedrskih poskusov, vključno podzemeljskih.

Pri tem poziva države, naj podpišejo pogodbo proti širjenju jedrskega orožja in naj se sporazumejo o dosegi pogodbe o demilitarizaciji morskega dna.

ÖVP in manjšina

Predsedstvo koroške ÖVP je — kakor je razvidno iz časopisnih poročil — v torek tega tedna predstavilo zastopnikom koroškega tiska svoj novi „akcijski program“. V ÖVP-jevski „Volkszeitung“ beremo, da so bili v ta namen povabljeni vsi koroški listi, vendar je h temu treba pripomniti, da našega lista niso vabili.

Toda ÖVP je v svojem odnosu do koroških Slovencev tudi sicer ostala zvesta svoji dosedanji tradiciji: v novem programu jih je povsem prezrla. Šele na izrecno vprašanje je poslevoedeči predsednik deželni svetnik Bacher izjavil, da je akcijski program mišljen kot program za vse Korošce, brez razlike veroizpovedi in narodne pripadnosti; veljati mora za vse deželane in za vse predele dežele, „kajti v očeh ÖVP so vsi Korošci enakopravni“.

Za tako jasne besede bi morali pravzaprav biti hvaležni. Hvaležni predvsem zato, ker bo zdaj vsakdo vedel, kaj koroški Slovenci smemo pričakovati od ÖVP, ko bo pri volitvah prihodnje leto s tem programom šla na lov za glasovi tudi med našimi ljudmi. Z drugimi besedami: nimamo ničesar pričakovati, saj v njenih očeh smo že povsem enakopravni.

Resnica pa je vendar malo drugačna in tudi ÖVP-jevsko stališče ne more spremeniti dejstva, da se moramo koroški Slovenci slej ko prej boriti za naše osnovne življenjske pravice.

Volitve v delavsko zbornico

Po vsej Avstriji so bile zadnje nedeljo in ponedeljek izvedene volitve v delavsko zbornico, pri katerih so delojemalci volili v treh skupinah — delavci, nameščenci in prometni uslužbenci. Ob zaključku današnje številke dokončni izid volitev sicer še ni znan, vendar se že po doslej objavljenih številkah kaže precej jasna slika: socialistom kot najmočnejši skupini je uspelo obdržati in deloma še okrepiti svoje pozicije, ÖVP-jevska in FPÖ-jevska lista sta zabeležili skoraj povsod znaten porast števila glasov in večinoma tudi mandatorov, komunistična sindikalna enotnost ter nestranskarstva lista pa sta brez izjeme utrpeli hude izgube.

V državnem merilu je po doseda-

njih podatkih odpadlo na SPÖ 67,7 odstotka glasov (pri volitvah 1. 1964 so jih imeli 66,4%), na ÖVP 23,8% (21,4%), na FPÖ 5% (3,6%), na sindikalno enotnost 2,6% (6,7%) in na nestranskarstvo 0,9% (1,9%). Na podlagi tega izida dobijo od skupnih 810 mandatov SPÖ 560 (prej 555), ÖVP 196 (180), FPÖ 39 (27), sindikalna enotnost 11 (37) in nestranskarstva lista 4 (11).

Precej dobro razmerje kaže volilni izid tudi na Koroškem: SPÖ je dobila 68,14% glasov (prej 67,70%), ÖVP 20,10% (16,60%), FPÖ 8,54 odst. (6,70), sindikalna enotnost 1,93 odst. (5,90) in nestranskarstva lista 1,29% (3,10). Socialisti so si tudi tokrat priborili 50 mandatov, ÖVP jih je dobila 14 (prej jih je imela 11) in FPÖ 6 (4), medtem ko je sindikalna enotnost zgubila vse svoje dosedanje tri mandate, in prav tako tudi nestranskarstva lista, ki je prej imela še 2 mandata, v novem občnem zboru koroške delavske zbornice ne bo več zastopana.

Škofje obžalujejo...

Toda ne pri nas, marveč na Holandskem.

Holandski škofje so namreč javno preklicali svojo pred 15 leti objavljeno izjavo, s katero so takrat izrecno obsodili članstvo katoličanov v socialistični stranki. V svojem sedanjem preklicu holandski škofje obžalujejo osebne težave in spore z vestjo, ki so jih povzročili s svojo odločitvijo leta 1954, ter poudarjajo: „Vedno kadar se cerkev podaja na politično področje, je v nevarnosti, da zaide na polzek led. Zato mora biti cerkev s stališčem na političnem območju še posebno previdna.“

Na Holandskem škofje torej spoznavajo in — kar je še posebno važno — priznavajo in tudi obžalujejo svoje napake.

Prepričani smo, da taka „spreobrnitev“ tudi pri nas na Koroškem ne bi mogla škodovati, saj je tudi tukaj že večkrat prišlo iz političnih in drugih neverskih vzrokov do podobnih enostranskih stališč in obsodb s strani cerkvenih oblasti. Naj omenimo v tej zvezi samo leta 1949 sredi volilnega boja nad našim listom in napredno usmerjenimi koroškimi Slovenci izrečeno ekskomunikacijo. Ni nam znano, da bi bila ta iz vse prej kot verskih nagibov izrečena „obsodba“ kdajkoli preklicana.

Torej bi holandski zgled lahko koristil tudi na Koroškem!

Bleiberška rudniška unija spet na trdnih nogah POŠIROKEM SVETU

Bleiberška rudniška unija (BBU), o kateri je bilo pred tremi leti spričo njenih gospodarskih in finančnih težav mnogo govora (govorilo se je celo o njeni likvidaciji), si je medtem spet opomogla. K ugotovitvi tega podjetja, ki je državna last, je na eni strani pripomogla izredna konjunktura na svetovnem trgu barvastih kovin, na drugi pa odkritje novih ležišč svinčene rude.

Na svetovnem trgu so cene svinca in cinka v stalnem naraščanju. Tako so na kovinski borzi v Londonu 9. septembra tega leta tono svinca ali cinka plačevali po 8060 šilingov. Ta razvoj je prišel Bleiberški rudniški uniji tako v prid, da je v bilanci za letošnje prvo polletje lahko izkazala čisti dobiček 13 milijonov šilingov. S tem je BBU končno premostila svojo večletno krizo in se spet uvrstila med podjetja, ki obetajo, da bodo kos tudi prihodnosti.

To pričakovanje zlasti upravičuje odkritje

obsežnih novih ležišč svinčene rude v Nemškem Bleibergu pri Beljaku. S pomočjo teh ležišč cenijo, da so se zaloge svinčene rude povečale od sedanjih 1,8 milijona ton na 7 do 8 milijonov ton. Doslej so v Nemškem Bleibergu nakopali letno 180.000 ton rude, v prihodnje pa je hočejo nakopati 300.000. Odkritje teh ležišč je tembolj pomembno, ker je ta ruda na svinco in cinku in drugih kovinah zelo bogata. Delež kovin v rudi znaša 10 odstotkov in je s tem mnogo večji, kot je delež v rudi, ki jo kopljejo v Rajblju ali pa v Mežici.

Ugodno prognozo pa BBU ne daje le na rudnik v Nemškem Bleibergu, marveč tudi za ostala svoja podjetja. Letna proizvodnja topilnic svinca in cinka v Podkloštru, ki znaša 11.000 t svinca in 115.000 t cinka, se bo že leta 1971 povečala za okroglo tretjino. Dobro obeta tudi rudnik antimona v Schlainingu na Gradiščanskem, ki je priključen BBU. Mednarodno pomembna je tudi letna količina germanija, ki jo pridobi BBU. Sicer znaša le 7,5 tone, toda s tem je podjetje na svetovni proizvodnji germanija udeleženo z 10 odstotki in je peti največji njegov producent na svetu.

Večanje letnih zmogljivosti rudnikov v

Nemškem Bleibergu in v Schlainingu ter topilnic v Podkloštru bo imelo tudi povečanje zmogljivosti ostalih obratov podjetja za posledico. Po teh obratih pridobijo sedaj letno 28.000 ton žveplene kisline, kar omogoča, da znaša proizvodnja superfosfata v Podkloštru 35.000 ton. Poleg tega pridobijo v obratih BBU letno 1300 ton stabilizatorjev, 250 ton svinčenih šiber, 4000 ton svinčenih oksidov, 3600 ton cinkovega vitriola in še vrsto drugih stranskih produktov. Le-te hočejo v prihodnje v obratih podjetja bolje izkoristiti kot doslej. Zato so se lotili raziskovanja možnosti izdelave sintetičnih tvarin.

Celokupno izgleda, da je BBU sedaj postavljena na stabilne osnove. Tega so gotovo najbolj veseli uslužbenci tega podjetja, katerih je 1700. Veseli pa smo tega lahko v deželi vsi, kajti Bleiberška rudniška unija je s svojim prometom 300 milijonov šilingov na leto eno najpomembnejših industrijskih podjetij na Koroškem. Seveda s tem vsi problemi BBU še niso rešeni. Najbolj jo bremeni ERP-kredit v obsegu 159 milijonov šilingov, ki ga je morala najeti, da je izvedla obnovo in modernizacijo svojih obratov v letih 1950—1955. Za te kredite je morala doslej plačati že 63 milijonov šilingov obresti.

Kakšna bo bodočnost ameriškega dolarja?

Nedvomno je to vprašanje, ki poleg morebitne revaloracije zahodnonemške marke danes najbolj vznemirja svetovne finančne in monetarne kroge.

Seveda pri dolarju ne gre za revaloracijo, temveč za morebitno razvrednotenje, kajti njegova sedanja „vrednost“ že dolgo ne odgovarja več realnosti, saj se je njegova kupna moč (kar velja predvsem za ZDA) od 100 centov v letu 1939 zmanjšala na komaj 37,9 centa v letu 1969. Takšno znižanje kupne moči dolarja, ki je doseglo kar 62 %, je vsekakor močan povod za vedno močnejše govorice o razvrednotenju te nekdanj najtrdnjeje valute na svetu. Pri tem seveda ne smemo mimo dejstva, da so v tem času tudi druge denarne enote posameznih evropskih in izvenevropskih držav izgubljale na kupni moči, vendar pa so se več ali manj z različnimi devalvacijami prilagajale enotnemu, zlatemu tečaju dolarja.

Sedanji razvoj v Ameriki, ki je posebno v zadnjih mesecih pokazal vse bolj očitne znake inflacije, je povzročila predvsem prevelika angažiranost Amerike v vietnamski vojni, ki je po eni strani povečala ameriške izdatke v tujini, po drugi strani pa so naročila domači industriji dosegla doslej nevideno raven. Kjer je povpraševanje, tam tisti, ki ponujajo, skušajo doseči višje cene, in prav to je imelo za posledico sedanje naraščanje cen in vzporedno tudi življenjskih stroškov v Ameriki. Samo letos je izgubil dolar 6 % kupne moči, kar je za državo, kjer so bili navajeni na pol ali največ na enodstotno zvišanje cen v enem letu, nekaj neobičajnega.

Predsednik ameriškega Sveta ekonomskih svetovalcev McCracken je navedel, da so se življenjski stroški v Ameriki leta 1967 povišali za 3 %, lani za 4 in letos že v prvi polovici leta kar za 6,4 %. Tudi predsed. amer. trgovinske zbornice Jenkin Jones je dejal, da je dolar na najboljši poti, da postane deset centov. Če bo šel sedanji razvoj naprej, bodo morali Američani namreč prihodnje leto plačati za blago, ki so ga kupili leta 1939 za dolar, kar trikrat več oziroma tri dolarje.

Država je seveda podzela vse ukrepe, da bi ustavila tok inflacije in ohranila vrednost dolarja vsaj na današnji stopnji. Povečala je diskontno stopnjo za posojila in skerčila proračun na najmanjšo možno mero. Toda zaradi visokih obresti se je ustavilo najemanje kreditov in s tem je tudi poslov. življenje po dolgem času doživelo zaviranje, tako da za prihodnje leto računajo le še s 5-odstotnim povečanjem investicij, medtem ko je letos znašalo še 11 %.

Ceprav se vsak Američan boji izreči to besedo (ki je tudi v Evropi ne slišimo preveč radi), pa bo po napovedih vodilnih ameriških gospodarstvenikov ob koncu letošnjega ali v začetku prihodnjega leta nastopila recesija. Seveda ni pričakovati takšne krize ali depresije, kot je bila v tridesetih letih, temveč le zmanjšanje gospodarske dejavnosti na sploh, kar zna zaustaviti hkrati tudi inflacijski plaz.

Prav gotovo je eden od vzrokov sedanjega negotovega položaja dolarja tudi večji odliv kot priliv dolarjev z ZDA. Tako je od leta 1949 pa do letos „odteklo“ v raznih oblikah iz Amerike 61,9 milijarde dolarjev, pritek pa je dosegel le 50,9 milijarde. To je imelo za posledico zmanjšanje ameriških zlatih rezerv na polovico. Kako je do tega prišlo? Uvoz v Ameriko narašča hitreje od izvoza; presežek 6,6 milijarde dolarjev v trgovinski bilanci leta 1964 je danes skoraj enak ničli.

Ameriška vlada sodi, da bo z zaviranjem poslovnega življenja in z ukrepi za zatiranje inflacije prihodnje leto položaj normalizirala. Seveda pa je vprašanje, če bo pri tem tudi uspešna, čeprav danes poseganje vlade v gospodarsko dogajanje lahko precej koristi. Samo zaradi vojne v Vietnamu se je primanjkljaj v plačilni bilanci vsako leto povečal pov-

Japonska se pripravlja na „Expo 70“

Trenutno največje gradbišče na Japonskem je med hribi Senri, nekaj kilometrov od središča Osake, največjega mesta v zahodnem delu otoške države. Tam zdaj brni na stotine najrazličnejših gradbenih strojev, delavci in strokovnjaki iz vseh delov sveta si prizadevajo, da bi opravili vse potrebno do 15. marca 1970.

Omenjenega dne se bodo namreč odprla vrata „Expo 70“, prve svetovne razstave na azijski celini. Japonci bodo skušali prekositi vse, kar je bilo doslej na prireditvah te vrste. Na površini 3,3 milijona kvadratnih metrov bo prikazalo svoje dosežke in stvaritve na desetine držav iz vsega sveta; doslej je udeležbo prijavilo že več kot 70 dežel z vseh kontinentov. V miroljubni tekmi bodo razstavljalci nastopili

pod geslom „Napredek in sožitje človeštva“.

Japonski paviljon bo podoben češnjevemu cvetu, ki je hkrati tudi simbol „Expo 70“. Pet okroglih stavb, oklepajočih dvorišče, bo posredovalo pregled zgodovine in sedanosti dežele.

Razen razstavišča kot takega pripravljajo organizatorji svetovne razstave še tako imenovano cono simbolov in seveda zabavišni park. V cono simbolov stoji 3 stolpi — eden za sonce, drugi za matere in tretji za mladino. Tukaj bo prikazan razvoj življenja na našem planetu od preprostih začetkov naprej. Zabavišni park z najrazličnejšimi napravami in atrakcijami pa obsega površino več kot 180 tisoč kvadratnih metrov.

Kakor že rečeno, bo po

dosedanjih prijavah sodelovalo na razstavi več kot 70 držav; med razstavljalci bodo tudi Združeni narodi in razne druge mednarodne organizacije. Za izvedbo „Expo 70“ bo Japonska iz javnih sredstev prispevala okoli 50 milijard šilingov, od tega kakih 36 milijard za gradnjo novega letališča in ureditev potrebnih cestnih zvez. Stroške sodelujočih razstavljalcev za gradnjo paviljonov pa cenijo na več kot 6 milijard šilingov.

Stroški „Expo 70“ forej ne bodo majhni. Toda prireditelji računajo, da si bo razstavo ogledalo kakih 35 milijonov ljudi, od tega milijon obiskovalcev z tujine. Obiskovalec pa bo moral biti na obhodu teden dni, če si bo hotel ogledati prav vse na razstavi — tako vsaj napovedujejo organizatorji.

Močno povečana proizvodnja sadnih sokov „Fructal“ v Ajdovščini

Sadno-likerski kombinat „Fructal“ v Ajdovščini je letos zaključil obsežno rekonstrukcijo in s tem ustvaril pogoje za znatno povečanje svojih proizvodnih zmogljivosti zlasti na področju proizvodnje in polnjenja sadnih sokov.

Prvi del rekonstrukcij so izvedli že leta 1964, ko so v tovarni zgradili proizvodno halo s površino 1300 m², spopolnili proizvodne procese z manjkajočimi fazami, zgradili bazene za sadno pulpo in mark, fermentacijske bazene in obratno hladilnico ter nabavili polnilno linijo za polnjenje sadnih sokov in drugih pijač. Takrat je začela proizvodnja, ki je v obdobju 1959—1964 po-

prečno za 1,8 mrd. dol. S prenehanjem sovražnosti bi bila ta luknja zamašena. Prav tako so k odlivu dolarjev pripomogle velike investicije ameriških firm v tujini, pač pa močni pritek dobička to vsoto zmanjšuje iz dneva v dan.

Ameriški finančni strokovnjaki z možnostjo, da bi inozemski lastniki dolarjev zahtevali zanje zlato, sploh ne računajo, kajti z 11,2 milijarde dolarjev, kolikor znašajo danes zlate rezerve Amerike, ne bi mogli pokriti vrednosti 36 milijard dolarjev, kolikor jih je v tujini. Če bi se zamajalo zaupanje v dolar, bi zanj kupovali zlato, vendar pa ameriški finančni strokovnjak Edward Bernstein trdi, da kaj takega sploh ni pričakovati, kajti nihče v svetovnih finančnih krogih si ne želi razvrednotenja dolarja.

rasla od 5503 na 11.615 ton, še hitreje naraščati ter je bil znaten skok dosežen zlasti v letih 1966—67, ko je proizvodnja narasla od 13.640 na 17.508 ton.

Največji porast proizvodnje pa pričakujejo po letos zaključenem drugem delu rekonstrukcije, ko računajo, da bo proizvodnja od lanskoletnih 18.186 ton narasla kar na 28.770 ton. Zadnja rekonstrukcija, ki je bila izvedena v zelo kratkem času od novembra 1968 do junija 1969, to je do začetka predelovalne oziroma potrošne sezone, bo že letos omogočila povečanje proizvodnje sadnih sokov od 34.619.452 stekleničk po 0,20 l (toliko je znašala v letu 1968) na 90 milijonov enot po 0,20 l, pri čemer pa je vseh 30 milijonov sadnih sokov, pakiranih v tako imenovani doypack embalaži.

Po načrtih naj bi se proizvodnja sadnih sokov povečala letos od lanskih 6977 ton na 12.460 ton ali za 79 %, proizvodnja konzerviranih vrtnin od 509 ton na 596 ton oz. za 17 %, proizvodnja alkoholnih pijač od 1312 na 2285 ton ali za 76 %, kupna blagovna proizvodnja vključno s predelavo sladkorja pa od 18.186 ton v letu 1968 na 28.770 ton v letu 1969, kar bi predstavljalo porast za 58 odstotkov.

S tem bo kombinat dosegel letos za nekaj manj kot 101,7 milijona din blagovne proizvodnje, medtem ko se bo celotni dohodek podjetja povečal od lanskih 60.367.922 din na 103 milijone din v letu 1969, torej za 58,6 odstotka.

BONN. — Zahodnonemški zunanji minister in predsednik socialno-demokratske stranke Willy Brandt je na volilnem zborovanju obtožil šefa bavarske krščansko-socialne unije (CSU) in finančnega ministra v bonški vladi Franz Josepha Straussa, da „očitno želi vsiliti politiko nestrpnosti v Evropi“ in da teži k jedrski oborožitvi Zahodne Nemčije. Govorec na zborovanju v Münchnu, trdnjavi Straussove stranke, je Brandt poudaril, da Straussova „pustolovska politika zahodnonemškega nacionalizma in hladne vojne“ ne vodi k miru in pomiritvi z vzhodnimi sosedi.

NEW YORK. — Generalni tajnik OZN U Tant se je v uvodnem govoru k letnemu poročilu o delu OZN znova zavzel za sprejem LR Kitajske v svetovno organizacijo. Opozoril je, da morajo Združeni narodi več storiti za „univerzalnost svojega članstva“, konkretno glede Kitajske pa poudaril, da bi bilo ta problem treba „na nek način rešiti že v bližnji prihodnosti“.

ZAGREB. — Na letošnjem jubilejnim zagrebškem vselejmu niso zabeležili le rekordne udeležbe domačih razstavljalcev, marveč tudi rekordno število obiskovalcev sejma. Domačih obiskovalcev je bilo 1 milijon 750.000, tujih pa okoli 80.000. Mnoga podjetja so prodala svojo proizvodnjo za prihodnje leto, tako da je sejem tudi v poslovnem oziru dosegel lep uspeh.

NEW DELHI. — V zahodnoindijski državi Gudžerat je prišlo do srditih verskih nemirov, ki so zlasti v mestu Ahmedabad, kakih 220 kilometrov severno od Bambaya, zahtevali številne žrtve. Po dosedanjih vesteh je pri teh spopadih, o katerih pravijo, da so bili najhujši od leta 1947, ko je Indija postala neodvisna, najmanj 50 ljudi zgubilo življenje, več kot 100 oseb pa je bilo ranjenih.

LUBLIN. — Ob 25-letnici osvoboditve nacističnega taborišča Majdanek po sovjetskih in poljskih enotah so na kraju nekdanjega taborišča odprli mavzolej v spomin na žrtve, sežgane v krematoriju. Zastopniki nekdanjih jetnikov iz raznih dežel so pred mavzolej položili vence.

HELSINKI. — Finski zunanji minister Ahti Karjalainen je izjavil, da bi bila finska prestolnica Helsinki primerno mesto, v katerem bi se sestali predstavniki Amerike in Sovjetske zveze, da se pogajajo o omejitvi strateške oborožitve.

RIM. — Italija bo v prihodnjih mesecih obnovila trgovinske pogodbe s sedmimi socialističnimi državami, namreč s Sovjetsko zvezo, Bolgarijo, Češkoslovaško, Poljsko, Romunijo, Madžarsko in Albanijo. Sporazumi, ki jih bodo podpisali za dobo petih let, bodo vsebovali tudi določilo, ki bo omogočalo revizijo bilateralne trgovine, če bi ta bila v nasprotju s sedanjo ali z bodočo politiko EGS.

VARŠAVA. — Na Poljskem so v pokrajini od Baltika do reke Nise veliki manevri vojaških enot članic varšavskega pakta. Opazovalci menijo, da gre pri teh manevrih za eno doslej največjih skupnih vaj vojaških enot Sovjetske zveze, Poljske, Vzh. Nemčije in Češkoslovaške. Komandant manevrov, ki potekajo pod naslovom „Odranisa 69“, je poljski obrambni minister general Jaruzelski.

OTTAWA. — Kanadski obrambni minister Leo Cadieux je sporočil, da bo Kanada do jeseni prihodnjega leta zmanjšala svoje letalske in kopenske enote v Evropi na skupno 5000 vojakov. Trenutno štejejo kanadske vojaške enote v Evropi še okoli 10 tisoč mož.

MÜNCHEN. — Preiskavo proti münchenskemu pomožnemu škofu Defreggerju, ki je obdolžen, da je med drugo svetovno vojno kot nemški oficir dal povelje za ustrelitev 17 ljudi v italijanski vasi Filetto, so zdaj iz Frankfurta preložili v München. V tej zvezi je predstavnik ordinariata izjavil, da Defregger do zaključka preiskave ne bo več opravljal svojih škofovskih funkcij, marveč bo opravljal le upravne posle.

DUNAJ. — Na Dunaju je organizacija sudetskih Nemcev priredila tako imenovano „domovinski dan“, katerega so se poleg sudetskih Nemcev iz Avstrije udeležili tudi predstavniki iz Zahodne Nemčije. Čeprav je znano, da so v minulih letih vse take in podobne prireditve izzvenele kot manifestacije revanšizma, so se jih letos udeležili tudi visoki predstavniki avstrijskega političnega življenja. In to kljub temu, da so zlasti v Sovjetski zvezi in na Češkoslovaškem že vnaprej opozarjali, da dunajsko zborovanje nasprotuje načelom nevtralne Avstrije.

NEW YORK. — Glavna skupščina OZN je za enega izmed podpredsednikov letošnjega zasedanja izvolila Jugoslavijo, kar predstavlja ponovno priznanje jugoslovanske politične aktivnosti na mednarodnem področju in še posebej v Združenih narodih.

„Hrvati smo — Hrvati ostanemo!“

40-letnica Hrvaškega kulturnega društva na Gradiščanskem

Vsak jubilej je povod za praznovanje, seveda še toliko bolj, če ga lahko praznuje organizacija, ki pospešuje kulturno delo narodnostne skupnosti. Tak jubilej je zadnje nedeljo praznovalo Hrvaško kulturno društvo — osrednja organizacija gradiščanskih Hrvatov, ki so ob tej priložnosti slavili 40-letnico organiziranega narodno kulturnega delovanja.

Nedeljska proslava v Lovretni pri Železnem je dokazala veliko življenjsko silo in ljubezen gradiščanskih Hrvatov do svojega naroda: njihov jubilej je potekal pod geslom „Hrvati smo — Hrvati ostanemo!“ To odločnost je izpričevala navzočnost tisoč udeležencev.

Predsednik HKD Alfons Kornfeind je med častnimi gosti posebej pozdravil zveznega kanclerja dr. Klause, notranjega ministra dr. Soronica, gradiščanskega škofa dr. Laszla, predstavnika jugoslovanske ambasade na Dunaju Lomparja, podpredsednika občinske skupščine

Zagreb Vrhovca, podpredsednika Hrvatske izseljeniške matice prof. Mandiča ter delegacijo Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Slovenske prosvetne zveze, ki sta jo vodila dr. Franci Zwitter in Hanzi Weiss.

Na slovesnosti, ki je izzvenela kot velika narodna manifestacija, je govoril tudi zvezni kancler dr. Klaus (glavne misli njegovih izjav objavljamo na posebnem mestu — op. ured.), škof dr. Laszlo pa je v svojem nagovoru pozival Hrvatov, naj ostanejo zvesti svojemu narodu in svojemu jeziku.

Slavnostni govor je imel soustanovitelj Hrvaškega kulturnega društva župnik Ignac Horvat. Orisal je zgodovino društva in nakazal težave, s katerimi se je srečavalo v minulih desetletjih svojega delovanja. Posebej pa je seveda naglasil pionirsko delo in uspehe društva. Prav tako je opozoril tudi na vrsto neresenih problemov in zlasti na šolsko vprašanje ter pozval zastopnike

vlade, da zadovoljivo rešijo ta problem, kajti sedanja ureditev močno ovira normalni razvoj hrvaške narodnostne skupnosti na Gradiščanskem.

Na proslavi v Lovretni so sodelovale razne kulturne skupine, predvsem tamburaški in pevski zbori krajevnih društev, medtem ko je kot gost nastopila folklorna skupina „Ivan Goran Kovačič“ iz Zagreba.

Slovesnosti v Lovretni je popoldne sledil v Proštofu občni zbor Hrvaškega kulturnega društva, ki je razumljivo prav tako potekal v znamenju štiridesetletnega jubileja. Ob tej priložnosti so društvu-jubilantu in sploh gradiščanskim Hrvatom čestitali zastopniki bratskih organizacij.

Spregovoril je tudi predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter, ki je naglasil, da imamo koroški Slovenci veliko razumevanja za njihovo delo, saj pomeni štirideset let Hrvaškega kulturnega društva štirideset let boja za pravice gradiščanskih Hrvatov, štirideset let dela za ohranitev narodne zavesti in za ohranjanje običajev, ki so jih sprejeli od svojih očetov. Pri tem je poudaril, da so gradiščanski Hrvati dokazali, da se zavedajo, kaj pomeni narodnost, kaj pomeni lasten jezik in kaj pomeni bodočnost lastnega ljudstva. Opozoril je na enako usodo gradiščanskih Hrvatov in koroških Slovencev, ki se moramo eni kot drugi še vedno boriti proti odtujitvi in germanizaciji, proti vsem tistim, ki nam hočejo vzeti naše pravice. Ob koncu je nakazal potrebo po tesni povezanosti med obema narodnostnima skupinama in izrazil prepričanje, da bomo v složnem sodelovanju dosegli tisto, kar nam gre in da bomo praznovali še nove jubileje ohranitve našega jezika, ohranitve mladine našemu narodu. V tem smislu je čestital gradiščanskim Hrvatom in njihovi organizaciji ter jim želel tudi v bodoče uspešnega in plodnega dela v duhu gesla „Tujega nočemo — svojega ne damo!“

Nastop v jubilejnem letu

Slovensko narodno gledališče v Mariboru bo meseca oktobra proslavilo 50-letnico dejavnosti. O jubilejni proslavi so člani gledališkega sveta SNG v Mariboru razpravljali pretekli teden. Ivan Krajncič, upravnik mariborskega gledališča, je povedal da bo jubilejna sicer celotna sezona, da pa bodo osrednje prireditve premieri v dramih in v operi, razstava o razvoju mariborskega gledališča in teden slovenskih gledališč. Svečan pričetek proslavljanja bo 3. oktobra zvečer, ko bodo najprej odprli razstavo, odkrili v preddverju gledališča doprsna kipa dramskemu igralcu Jožetu Mlakarju in vsestranskemu gledališkemu delavcu Pavletu Rasbergerju ter izvedli Bravničarjevega Hlapca Jerneja. Na sprejemu bodo po koncu sporeda gledališkimi delavcem podelili spominske plakete in pohvalne diplome. Posebna komisija bo izdelala merila, po katerih bodo podeljevali plakete in diplome. Denar za proslavo je prispeval republiški sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti, mariborska občina pa bo poravnala nekatere druge stroške, nastale ob izvajanju proslave. Ze omenjeni teden slovenskih gledališč se bo pričel 23. oktobra.

Koroški Slovenci imamo priložnost spoznati mariborske gledališčnike to nedeljo. Slovenska prosvetna zveza je povabila mariborsko gledališče, da v celovškem gledališču uprizori dramo A. P. Čehova „Tri sestre“.

ljublanskega odra spet začutili duh pristnega gledališkega entuziazma. Zahtevna predstava se je nedvomno začela okorno, vse prvo dejanje je bilo podobnejše prizadevnemu poskusu kot dograjeni predstavi profesionalnega gledališča. Toda

KULTURNE DROBTINE

- V Beogradu je v petek prejšnjega tedna odprl predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič letošnji mednarodni sejem knjig. Na tem sejmu sodelujejo domače in inozemske založbe. Zbranih je okoli 45.000 naslovov najrazličnejših del. Razstava lepo prikaže napredek jugoslovanskih knjižnih založb. V času sejma so odprli tudi razstavo ob 50-letnici ustanovitve KPJ in razstavo ob stoletnici rojstva indijskega voditelja Gandhija.
- Zagrebška založba „Stylus“ je ustanovila knjižno nagrado, ki jo bo vsako leto podeljevala za najboljša pesniška, prozna in esejistična dela na področju srbohrvaškega jezika.
- Založba Richard Schirndorfer v Plochingenu ob Neckarju (Zahodna Nemčija) je v drugem zvezku zbirke „Bibliothek slovenscher Lyrik“ izdala pesmi Kajetana Koviča „Zlate ladje“ (Goldene Schiffe). V nemškem izboru je 33 pesmi, izbranih iz pesnikovih dosedanjih zbirk. Kovičovo liriko je v nemščino prevedel dr. Franjo Smerdu. V prvem zvezku „Knjižnice slovenske lirike“ je izšla pesnitev Mateja Bora „Šel je popotnik skozi

atonski vek“. Nemški pisatelj Herbert Gottschalk, ki je ustanovil to bibliofilsko knjižnico, ima namen predstaviti še druge slovenske pesnike.

● Berlinski festival se je preteklo nedeljo pričel s koncertom berlinske filharmonije, ki ga je dirigiral Herbert Karajan. Festival bo trajal 20 dni. V teh dneh bodo izvedli več koncertov in opernih predstav.

● Preteklo nedeljo so v St. Georgenu zaključili zvezni občni zbor likovnih vzgojiteljev na avstrijskih šolah. V ta namen so v Domu umetnikov pripravili tudi razstavo risb šolarjev in dijakov, ki je žela zelo dober odmev.

● Na dunajskem Burgtheatru so gostovali gledališčniki iz Beograda. Avstrijsko časopisje je o tem gostovanju obširno in zelo laskavo poročalo. Beograščani so zaigrali komada Križe in Kukiča.

● Komaj 26 vrstic obsegajoči rokopis Goetheja — gre za odlomek iz 5. dejanja drugega dela „Fausta“ — je na neki dražbi v Londonu dosegel ceno okoli 400.000 šilingov.

Pomembno zborovanje sociologov

V Celovcu so pretekli teden zborovali sociologi, ki se bavijo s problemi izobrazbe in šolske vzgoje. Tega zborovanja so se udeležili sociologi iz raznih evropskih držav. Člani tega zasedanja, ki so bili večinoma zelo mladi, so razpravljali o problemih socialno različne družbe. Socialna stopnja učencev stavi pred sociologe vedno nova vprašanja. Kateri otroci se učijo bolje in kako premostiti razlike socialnega nivoja otrok, ki so združeni v enem razredu, sta samo dveje perečih vprašanj, ki so jih diskutirali v Celovcu.

Ravno v času, ko se toliko govori

o reformi šolstva, je važno, da odgovorni v pravem času spoznajo gledanja sociologov. Tudi celovško zasedanje je bilo nad vse koristno. To je ugotovil tudi zastopnik prosvetnega ministrstva in poudaril, da bodo v bodoče pritegnili k sodelovanju pri reformnih komisijah tudi sociologe, ki že zdaj opozarjajo na probleme prihodnosti.

S katerimi problemi se torej bavi izobraževalna in vzgojna sociologija, ta nova in zanimiva veja splošne sociologije? Posebno sociologe zanima, kako razne socialne skupine mislijo o šoli. Dejstvo, da malo otrok

iz kmečkih in delavskih družin obiskuje višje izobraževalne šole, je očitno. Toda, kje je treba iskati vzroke? Ali ti sloji ne verujejo v potrebo višje izobrazbe za napredek njihovih otrok, ali pa je ovira za študij zgolj finančnega značaja? Zdi se, da so v nekaterih deželah že pridirali do spoznanja, da je izhod enotna šola. O teh problemih sta spregovorila dva udeleženca iz vzhodnih držav in udeležene iz Anglije, kjer so pred nekaj leti uvedli enotno šolo.

Posledice navala na višje šole še niso znane, pričakovati pa je, da bo treba na novo premisliti celoten sistem izobrazbe — od ljudske, to se pravi osnovne šole pa tja do visokih šol. Sociologi stremijo po čim prejšnji uresničitvi reformnih načrtov in po poglobljenem izobraževanju odraslih. Pri vseh vprašanjih stoji v ospredju vrednotenje izobrazbe. Katero vrednote so danes v družbi veljavne in kdo jih posreduje. Ali se otrok prvič sreča s temi vrednotami v družini? Katere osebe in institucije to vrednotenje lahko spremenijo? Profesor Musgrave iz Anglije je na tiskovni konferenci poročal, da je ugotovil, da na mladoletnike posebno vplivajo film, radio in televizija. Veliko otrok prav tu išče svoje idole. Fantje se posebno zgledujejo po športnikih, dekleta pa po popevkarkah. Dr. Rauh, ki predava na univerzi v Konstanci, je menil, da poklicna posvetovanja ne prinesejo zaželjenih uspehov prav zaradi različnega vrednotenja raznih poklicev tako pri učencih kot tudi pri posvetovalcih.

Da se zanimajo sociologi tudi za

S to dramo je mariborsko gledališče nastopilo tudi v Drami v Ljubljani. Ljubljanski radio je poročal o nastopu: Šestkrat se je menda razmaknila zavesa, da so se poklonili igralci burno plaskajočemu občinstvu po gostovanju Mariborčanov v ljubljanski Drami. Šlo je za Tri sestre Čehova v režiji Branka Gombača in če je nabito polna dvorana pričala predvsem o zanimanju Ljubljančanov za delo — zakaj večer poprej, pri dveh zelo dobrih in iskreno zaigranih enodejankah Slavomira Mrožka je bilo publike malo — pa je aplavz pomenil priznanje igralcem in tistemu, kar so v treh urah ustvarili. To pa je bilo v prvi vrsti topla povezava z gledalci, ki so po dolgem času z

predstava je rasla, in na koncu se je zaokrožila v lepega, žlahnega Čehova, h kateremu je vsak prispeval svoje po najboljših močeh, brez zvezdniških izpadov in z izrazitim občutkom za ubrano ansambelsko igro. Zelo častno so opravile svojo nalogo tri sestre, Maša — Milena Muhičeva, Irina — Bogdana Bratuževa in Olga — Breda Pugljeva, pa njihova prostaška svakinja Natalija Ivanovna — Angela Jankova. Arnold Tovornik je dal svojega vojaškega zdravnika Čebutkina scela kot sočno, polno figuro, Marjan Bačko je bil živ in pretehtan kapetan Saljoni. Scena Nika Matula, kostumi Alenke Barlove in glasba Marjana Vodopivca so prijetno dopolnili vtis tega uspelega nastopa mariborskih gostov.

KRATKA VSEBINA DRAME A. P. ČHOVA: TRI SESTRE

I. DEJANJE

Provincijsko gubernijsko mesto v Rusiji konec 19. stoletja.

V tem mestu živijo tri sestre: Olga, Maša in Irina. Zgodaj so izgubile mater in pred letom dni še očeta. Maša je poročena z omejenim učiteljem. Irina praznuje god, sanja o sreči v velikem mestu. Oficirji Tuzenbah, Saljoni, zdravnik-cinik Čebutkin in drugi redno obiskujejo hčere svojega pokojnega poveljnika. Ta dan pride oficir Veršinin, kateri je pravkar prispel iz Moskve. Sestre sanjajo o vrnitvi v Moskvo. Oficirji prinašajo darila. Njihov brat Andrej izpove ljubezen malomeščanki Nataši in jo prosi za roko.

II. DEJANJE

Preteklo je nekaj let. Andrej je pod ženino copato in namesto profesorske kariere dela v občinski upravi. Irina je telegrafistka, Olga je postala ravnateljica ženske gimnazije, Maša še dalje piše. Veršinin ljubi Mašo, vendar je vezan na svojo družino — ženo in dve hčerki. Vse terorizira navidezen prijazen Nataša. Življenje je strahovito dol-

gčasno, preostala jim je samo iluzija Moskve.

III. DEJANJE

Preteklo je še nekaj let. V noči, ko gori mesto in okolica, je vse že bolj žalostno in brezupno. Čebutkin neprestano piše. V pitju utaplja svojo žalost, Andrej je obupal in le še karta. Irina pa se pripravlja na poroko s Tuzenbahom, saj upa, da je to zanjo izhod. Maša brezupno ljubi Veršinina. Dolga, težka noč.

IV. DEJANJE

Zopet je preteklo nekaj časa. Sestre so s svojimi gosti na vrtu letne hišice. Ta dan odhaja vojna edinica. Banalni razgovori skrivajo bojazan pred skorajšnjim slovesom. Andrej je čisto propadel, žena Nataša ljubimka z njegovim šefom in se pripravlja, da bo ukazala posekati družinski drevored, ki je last treh sester. Tuzenbah odide na nepotreben dvoboj v katerem pade dan pred poroko z Irino. Mašo slovo od Veršinina zlomi. Zastor pade na objete sestre, ki se bolešno sprašujejo, kaj je smisel življenja.

Angažirana umetnost Jugoslavije

V Slovenjem Gradcu so pretekli petek v počastitev 50-letnice revolucionarnega delavskega gibanja v Jugoslaviji odprli razstavo angažirane umetnosti. Razstava zajema obdobje od 1919 do 1969.

Razstavo sta uredila ravnatelj umetnostnega paviljona v Slovenjem Gradcu Drago Pečko in kustos Alenka Jaševa. Razstavljenih je okrog 350 idejno in likovno angažiranih, najkvalitetnejših slikarskih in grafičnih del, ki so jih predhodno izbrali znani umetnostni zgodovinarji oziroma likovni kritiki. Med razstavljavci se najdejo znana imena jugoslovanskega slikarstva iz obdobja zadnjih petdesetih let.

Poleg angažiranosti je glavno merilo kakovost ter tehnična in vsebinska dovršenost del. Razstava ni le predstavitev angažirane umetnosti, ki črpa iz socialne tematike, temveč so v njej združena vsa družbeno pomembnejša in likovno izrazitejša dela.

Ob tej razstavi naj bi se po želji prirediteljev razvila tudi diskusija, kaj je angažirana umetnost. Izrekli pa naj bi tudi besedo o angažirani umetnosti v Jugoslaviji.

O namenu razstave je ob otvoritvi govoril Karel Pečko, gledališka skupina iz Nove Gorice pa je pripravila recital „Poema 50“.

študentske nemire, je samo po sebi umljivo. Prof. Matthijsen pa je raziskoval ozadja teh nemirov.

Slednjich so bili sociologi, ki so se udeležili tega zborovanja, edini v

tem, da je treba posvetiti predšolski izobrazbi več pozornosti. Nekateri so bili mnenja, da sistem otroških vrtcev ne odgovarja več času in da bo treba iskati novih rešitev.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

VABILO

na predstavo drame Antona Pavloviča Čehova

TRI SESTRE

ki jo bo ansambel Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru v nedeljo 28. septembra 1969 ob 15. uri uprizoril v Mestnem gledališču v Celovcu.

Vstopnice v predprodaji pri vseh krajevnih prosvetnih društvih in eno uro pred pričetkom predstave pri gledališki blagajni.

Ljubitelji odrske umetnosti prisrčno vabljeni!

Koroški gasilci so praznovali

Konec tedna so v Celovcu koroški gasilci proslavili 100-letnico organiziranega gasilstva na Koroškem.

Pred sto leti je bila ustanovljena deželna zveza koroških gasilcev, ki je štela v začetku 12 skupin. Že pet let poprej je Ferdinand Jergitsch ustanovil v Celovcu prvo skupino gasilcev-prostovoljcev. V prejšnjih stoletjih so bili prebivalci mest in vasi izročeni na milost in nemilost ognju. V teku stoletij je pogorelo na Koroškem veliko vasi. Ljudje so si pomagali, kot so si znali. Sosedje so pomagali gasiti sovaščanu, ki ga je prizadela nesreča. Dostikrat vsi napor niso pomagali. Ogenj je našel pri lesenih stavbah dosti hrane. Skozi Celovec so v 13. stoletju speljali potok, da bi imeli ob priliki kakega požara vsaj dosti vode za gašenje. Prva navodila za gašenje ognja so bila izdana na Koroškem v 16. stoletju. 30. avgusta 1800 je cesarski dekret določil, da morajo skrbeti dimnikarji za varnost hiš. Dekret ni pomagal veliko. Za red na pogoriščih se je morala pozanimati policija.

Ko je bila leta 1864 ustanovljena v Celovcu prva skupina gasilcev in imela tudi uspeh, je hitro našla posnemalce v drugih krajih monarhije. Povsod so ustanovljali gasilska društva. Na prehodu v novo stoletje je bilo samo na Koroškem okoli 300 gasilskih skupin, ki so imeli skupaj blizu 10.000 članov. Gasilci so se morali kaj kmalu začeti baviti tudi

z drugimi opravili. Ni bilo še Rdečega križa, kot ga poznamo danes. Začeli so se baviti z rešilstvom na vodi in v gorah.

Prva svetovna vojna je gasilstvo hudo prizadela, po vojni pa se je obnovilo delovanje gasilskih društev. Leta 1928 so v Celovcu ustanovili deželno gasilsko šolo, ki je močno dvignila raven gasilskih skupin. Trudili so se tudi, da bi pril-

Gasilci na Koroškem so se posebno izkazali tudi v dneh naravnih katastrof. Ni še dolgo, kar so Koroško prizadele take nesreče. Zato je bilo tudi potrebno, da so koroške gasilce opremili z modernimi stroji in napravami ter novim orodjem, ki je primerno za take primere.

Za svoj jubilej je gasilska zveza Koroške pripravila v Celovcu posebno razstavo gasilskih vozil in orodja. Danes imajo gasilci še posebne naloge, kot je na primer tudi pomoč pri prometnih nesrečah. Pri vseh teh nesrečah odloča znanje gasilcev in njihova oprema. Celovško razstavo je obiskalo mnogo odličnih gostov. Posebno so se zanimali zanjo občinski zastopniki in gasilci sami. Razstavo si je ogledal tudi predsednik avstrijske gasilske zveze dunajski policijski prezident Hollaubek.

V nedeljo pa je Celovec stal v znamenju gasilcev. Iz vseh predelov Koroške so prihiteli gasilci, da proslavijo svoj praznik. Bilo jih je menda blizu 9000. Osrednja praznjava je bila na Novem trgu. Gasilcem je spregovoril deželni glavar Hans Sima. Zahvalil se je požrtvovalnim možem za njihov idealizem in za njihovo pripravljenost reševati imetje in dostikrat tudi življenje soljudi. Slavnostni govor je imel predsednik avstrijske gasilske zve-

Koroški visokošolski tedni

Letošnji koroški visokošolski tedni so se pričeli v ponedeljek z nagovoroma koroškega deželnega glavarja Sime ter rektorja graške univerze univ. prof. dr. O. Burkharda. Koroške visokošolske tedne že vrsto let pripravljata kulturni referat deželne vlade v sodelovanju z graško univerzo. Značilnost teh tednov je, da predavanja niso le v Celovcu, temveč tudi v drugih večjih krajih dežele. Tako so zanimiva predavanja dostopna za večje število ljudi. Gotovo se predavanj v Celovcu ne bi udeleževalo prebivalstvo Gornje Koroške. Tako pa referenti potujejo iz kraja v kraj ter predavajo na več krajih z isto temo.

Vodilna tema letošnjih visokošolskih tednov je „Izobrazba in znanost“. Ta tradicionalna prireditelja je letos seveda osredotočena na pripravo lastne visoke šole na Koroškem. Predavatelji hočejo prikazati, kako odločilno vpliva izobrazba na gospodarski napredek. Predavanja so prevzeli profesorji, docenti in asistenti graške univerze. Nekaj predavateljev pa prihaja tudi iz drugih visokih šol. Predavanja so tako široko zasnovana, da ne pritegnejo samo strokovnjake, temveč tudi druge interese. Želja po višjem izobraževalnem centru na Koroškem postaja vedno bolj živa. Ravno to dejstvo upoštevajo tudi predavatelji.

Še drugo odliko imajo koroški visokošolski tedni. Predavanja niso nakopičena, kot je to običajno pri drugih znanstvenih prireditvah. Osem predavanj letošnjih visokošolskih tednov je razdelil prireditelj od 22. septembra do 17. oktobra. Predavatelji bodo spregovorili tudi v Beljaku, Spittalu ob Dravi, Smohorju, St. Vidu ob Glini, Feldkirchnu, Velikovcu ter Wolfsbergu.

Začetek oktobra se bodo zastopniki Koroške na Dunaju pogovarjali z ministrom za prosveto o ustanovitvi koroške visoke šole. Na razgovore je vabil minister dr. Mock.

ze Hollaubek. Izrazil je priznanje deželi, ki tako odlično podpira gasilstvo. Podčrtal pa je tudi dobro sodelovanje med Rdečim križem, varnostnimi organi in gasilci. Deželni glavarju je v znak priznanja

izročil Florijanovo plaketo. Čela gasilcev, ki je štela 1516 mož, je za zaključek proslave korakala mimo častnih gostov; veliko zanimanja je vzbudilo tudi 186 gasilskih vozil, ki so peljala mimo častne tribune.

po naši zemlji

Šmarjeta pri Pliberku

godili gasilsko orodje zahtevam časa. Po drugi svetovni vojni so za nekaj časa prevzeli vodstvo deželne gasilske zveze Angleži.

V zadnjih letih so zgradili veliko novih gasilskih postojank in stare obnovili. Posebno paznjo so pri tem polagali na izgraditev centralnih postojank. Močno se je na Koroškem v preteklih letih dvignilo tudi število gasilskih vozov. Do samotnih domačij pa so izgradili prevozna pota, tako da so gasilci v primeru nesreče lahko hitro na mestu. Koroška deželna vlada je v preteklih štirih letih izdala za nabavo novega gasilskega orodja 26 milijonov 274.500 šilingov. K tej vsoti pa je treba prišteti še denar, ki so ga zbrali gasilci ob posebnih akcijah in denar, ki so ga prispevale v te namene koroške občine.

Danes sporočamo iz našega sončnega in hribovitega kraja žalostno vest, ki je prejšnji teden prizadela ugledno Kolenikovo družino v Šmarjeti. Šele nekaj mesecev je minulo od tega, kar je Kolenikova mati Jederta Kolenik, rojena Skuk, v sredini sinov in številne žlahete ter dobrih sosedov praznovala 80 let svojega dela in žrtev polnega življenja. Vsi so bili veseli, da je bila jubilejnika s častljivo starostjo dobro razpoložena in srečna med dragimi svojci in znanci. Nihče ni pričakoval, da nas bo Kolenikova mama tako kmalu za vedno zapustila.

Prejšnji teden so šmarjetški zvonovi žalostno zadoneli in ko so

ljudje spraševali, komu zvoni, so zvedeli žalostno navico, da Kolenikove matere ni več. Mnogo ljudi jo je prišlo škropit v hišo žalosti, kjer je počivala na mrtvaškem odru.

Kolenikova mati je bila vse življenje vzor slovenske kmečke matere. Zibelka ji je tekla pri žmavcu v Potočah. Od tam se je poročila na Kolenikovo kmetijo. Z rajnim možem sta krepko prišla za delo in pridelovala na domači, gorski in trdi zemlji potrebni vsakdanji kruh zase in za otroke. Mož je prekmalu umrl, vso veliko skrb je morala vdova prevzeti na svoje rame. Fanlje so rasli in začeli pomagati pri delu, sin Lojz je prevzel kmetijo in danes razumno, moderno in napredno gospodariti. Drugi sinovi pa so se tudi lotili koristnega in produktivnega dela. Kolenikove matere skrb in prizadevanje ni veljalo le vsakdanjemu kruhu, temveč tudi vzgoji otrok. Na svoje veselje je lahko videla, da so vzgojni nauki našli rodovino in hvaležna tla. Med veliko borbo za svobodo domovine Avstrije in vseh narodov je Kolenikova družina storila v polni meri svojo dolžnost v prepričanju v zmago resnice in pravice.

Pogrebne svečanosti na šmarjetškem pokopališču so bile velika in lepa žalna manifestacija. Ogromno žalnih gostov iz vseh krajev je pokojni Kolenikovi materi s svojo udeležbo na pogrebu izpričalo poslednjo čast. To je bil dokaz priljubljenosti pokojne. Ob odprtem grobu je spregovoril domači gospod župnik poslovilne in tolažilne besede in orisal življenjsko pot dobre in zgledne matere. Domači pevci so ji v slovo zapeli ganljive žalostinke.

Žalujočim svojcem matere, ki jo bomo vsi ohranili v lepem spominu, izrekamo naše globoko sožalje!

Delegacija iz Kranja v Beljaku

Predstavniki občine Kranj so obiskali pred kratkim Beljak in se pogovarjali o skupnih interesih z zastopniki beljaške občine. Delegacija iz Kranja je vodil predsednik občinske skupščine Slavko Zalokar. V Beljaku jih je sprejel župan ing. Resch. Zastopniki obeh občin so se v prvi vrsti pogovarjali o tujskem prometu, o gradnji cest in o problemih kulture, šolstva in športa.

Kratke vesti

ZELEZNA KAPLA: Konec tedna so obiskali Kranj pevci združenega pevskega zbora „Franc Pasterk - Lenart“ iz Zelezne Kaple in St. Vida ter koncertirali v Stražišču. V Kranju pa je nastopila tudi godba na pihala iz Bele. Obe skupini so pozdravili predstavniki občine in družbenopolitičnih organizacij na ploščadi pred občinsko skupščino. K sprejemu gostov s Koroške so prihiteli še pevci iz Stražišča in godba na pihala iz Kranja. Godba na pihala iz Bele je nato zaigrala na Trgu revolucije. Pevci zbora „Franc Pasterk - Lenart“ so poželi na večernem koncertu navdušen aplavz. Po koncertu slovenskega zbora je bil še družabni večer, na katerem je igrala godba iz Bele. Obisk je prispeval k poglobitvi prijateljstva med obema občinama.

BELJAK. — Občina Beljak se močno prizadeva, da bi dvignila v svojem območju zimski tujski promet. V ta namen projektira nekaj novih vlečnic na Dobrač in na Visočico. K sodelovanju so pritegnili tudi zastopnike športnih društev.

CELOVEC: V Celovcu so ta teden zasedali socialistični strokovnjaki za šolska vprašanja. Diskutirali so osnutek socialističnega šolskega programa. Udeležence je pozdravil koroški deželni glavar Hans Sima, ki je v svojem nagovoru orisal prizadevanja dežele za izboljšanje šolstva. Rekel je, da je Koroška storila na področju šolstva vse, kar je bilo v njenih močeh. Sima je menil, da dežela zdaj upravičeno lahko pričakuje, da bo storila svojo dolžnost na šolskem področju tudi zvezna vlada. Omenil je še gradnjo visoke šole.

Za udeležence posvetovanja je deželni glavar Sima priredil sprejem, kjer je v svojem nagovoru zavzel stališče tudi do šolskega problema na dvojezičnem ozemlju Koroške. Pri tem je poudaril, da je to vprašanje mogoče urediti le ob velikem razumevanju za manjšino.

TRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA BRALCEV - TR

Kaj je z narodno rastjo?

Ko sem v mladju 7-8 zapisal, da narodnega razkroja na Koroškem doslej ni uspelo nikomur in ničemer zadržati, da gre torej počasi, a dosledno korak za korakom navzdol, takrat se je stresel svet pod nogami Narodnega sveta koroških Slovencev. V letošnji 32. številki Našega tednika je stalo, da to kratkoma ni res; brali smo tam uradno izjavo Narodnega sveta, da smo narodno razpadanje ustavili — in sicer ustavili s tem, da imamo še nekaj slovenskih duhovnikov, ki so stali vselej na braniku narodnih zahtev.

Niso zapisali: strnimo sile, pomagajmo vsi, bodimo dobri, pozabimo vsak nekaj, delajmo! Tudi niso zapisali: veliko je neumnosti in traparij v mladju 7-8, največ je oslarij, v nekaj točkah pa imajo tudi prav. Ne. Zapisali so: vi nepristojni, nepismeni in lažnivi, kaj čenčate o narodnem razkroju, saj imamo še slovenske duhovnike na branikih.

Tej izjavi ni ugovarjal, kot se zdi, nihče pri Narodnem svetu, kakor je ostalo tudi osebno mnenje dr. Reginalda Vospornika o mladju 7-8 uradno mnenje narodnega sveta. Vsekakor je jezna reakcija vsaj nekaj, če primerjamo „Nedeljo“, ki nima niti tega in si mora v tujini izposojati članke za ponatis.

Pa ti zapiše Narodni svet črno na belo, da narodnega razpadanja ni. Če ga res ni, ali je potem tednikovo

OPOMBA UREDNIŠTVA

V rubriki „Tribuna bralcev“ objavljamo od časa do časa dopise bralcev našega lista, pri tem pa izrecno ugotavljamo, da v posameznih prispevkih izraženo mnenje ni nujno tudi mnenje uredništva.

jamranje dne 18. septembra 1969 v uvodniku „O vprašanju dvojezičnih učiteljev“ samo pesek v oči? Kaj naj pomeni isti tekst v Kleine Zeitung dne 19. sept. 1969 z naslovom „Zweisprachige Lehrer, wo?“? Čemu tolikšna živčnost v Slovenskem vestniku dne 19. sept. 1969 pod naslovom „Se pripravljata spet napad na dvojezično šolstvo?“ Čemu kar v obeh taborih enotno mnenje? —

Čemu vse to, ko pa je stvar tako preprosta: Na narodne branike se je treba obrniti, pa bo. Tudi tokrat je treba povedati, da se nam ničesar ne more zgoditi, ker imamo slovenske duhovnike. Narodne stebre je treba malo bolje zabiti, pa bo. Tudi Heimatdienstu kakor sploh vsakomur, ki bi se drznil pisniti v slovensko gnezdo, je treba odločno povedati tisto reč o narodnih branikih, pa bo. Tudi mladjevcem se je povedala, pa zaradi njih niti ni nastalo „vprašanje dvojezičnih učiteljev“. Tako preprosta je ta reč, so nam povedali, mi pa da smo tako hudobni in nehvaležni; kam gre naša pot, so moledovali, ker tako se moleduje in sklepa roke samo pri človeku, čigar pot gre med zlodije. Ni ga, ki bi poleg duhovnikov tako globoko posegel v narodno življenje kot častite sestre, so govorili. Narod napreduje, so rekli, ker imamo še slovenske duhovnike. Če so mislili rajnega monsiorja Podgorca, moram pripomniti, da je že umrl. Da, pri tem bi se marsikdo lahko marsikaj naučil. Tedaj se je še nekaj oprijemljivega ustvarilo, danes pa se samo še stoji na branikih, medtem ko se nad stržarskimi stolpi in begunskimi taborišči nebo nenehno načelno jasni. Tako načelno jasna še ni bila nobena jesen na Koroškem.

Mladjevcem smo se torej mitili s tisto rečjo o nenehnem narodnem razpadanju (pač zato, ker smo rekli, da ga doslej tudi krščanstvo ni moglo ustaviti). Vendar ne bomo tako prevzetni in mislili, da sta dve tretjini koroških Slovencev (toliko je baje še narodnega sveta) pomotoma prišli do tega uradnega spoznanja; ali mislili, da je Naš tednik zapisoval tiste reči o narodnih branikih res samo zato, da bi določenim krogom ugajal. Takšne pregrešne misli bo vendar vsak pošten človek utotal v jedru.

Kako je moglo ob tako prazničnem razpoloženju nakrat priti do novih skrbi, kako si naj razložimo nakrat tolikšno javkanje in tarnanje, da nam gre za nohte, ko imamo vendar še duhovnike na braniku, to ostaja popolnoma nejasno enemu izmed nepismenih mladjevcem, Florianu Lipuscu

KOLEDAR

Petek, 26. september: Ciprijan
Sobota, 27. september: Koz. in D.
Nedelja, 28. september: Vencostav
Ponedeljek, 29. september: Mihael
Torek, 30. september: Hieronim
Sreda, 1. oktober: Remigij
Četrtek, 2. oktober: Angeli varuhi

Televizijska industrija si obeta dobre kupčije

Mednarodna televizijska industrija gleda zelo optimistično na možnost prodaje v prihodnjih letih. Ta optimizem prevladuje tako glede črno-belih kot glede barvnih sprejemnikov.

Samo za zahodno Evropo računajo, da bo industrija prodala letos okroglo 7,74 milijona črno-belih televizorjev. Za lani so predvidevali prodajo 7,7 milijona aparatov, prodali pa so jih za 800 tisoč več. V zahodni Evropi bo — kakor računajo — konec tega leta v prometu že okrog 76 milijonov televizorjev za sprejemanje črno-belega in barvnega programa. Prodaja barvnih televizorjev se bo po oceni strokovnjakov v tekočem letu podvojila: računajo s prodajo 900 tisoč aparatov, tako da bi ob koncu leta bilo že 1,5 milijona barvnih televizorjev.

Po previdnih cenitvah se bo do leta 1972 v zahodni Evropi število črno-belih televizorjev povečalo na 83 milijonov, vendar pa s tem še vedno ne bo dosežena nasičenost trga, kakor jo beležijo v Ameriki ali na Japonskem. Za sprejemnike barvnega programa pa predvidevajo dvig na 8,6 milijona aparatov. Leta 1980 pa strokovnjaki predvidevajo, da bo 80 odstotkov vseh televizijskih gledalcev sprejemalo program v barvah.

V evropski televizijski industriji se povsem zavedajo, da bodo v najbližji bodočnosti morali resno računati z Japonsko, ki se zaradi velikega povpraševanja na domačem trgu in zaradi izrednih prodajnih možnosti v Ameriki na evropskem tržišču doslej še ni pojavila. Začetek „japonske ofenzive“ je po mnenju strokovnjakov le še vprašanje časa.

Štetje prebivalstva v Sovjetski zvezi

Z datumom 15. januarja 1970 bodo v Sovjetski zvezi izvedli štetje prebivalstva, katerega ugotovitve bodo pokazale, v kolikšni meri se je sovjetsko prebivalstvo razvijalo in spreminjalo v teku enega desetletja, kajti zadnje štetje je bilo pred desetimi leti. Kakor rečeno, bo štetje izvedeno na podlagi stanja 15. januarja prihodnjega leta, vendar bo praktično trajalo več tednov ali celo mesecev. Priprave so v polnem teku. V mnogih krajih imajo posebne tečaje, proučujejo programe in metode popisa, pa tudi obdelavo zbranih materialov, medtem ko ponekod delajo tudi že praktične poskuse. V teže dostopnih planinskih krajih Sovjetske zveze, kot na primer v azijskih predelih in na skrajnem severu dežele pa bodo s popisom začeli že sedaj, da bodo potem v januarju lahko zbrani podatki iz cele Sovjetske zveze.

Ljudsko štetje z dnem 15. januarja 1970 bo peto štetje v zgodovini Sovjetske zveze. Prvič so prešteli prebivalstvo leta 1920, drugo štetje je bilo izvedeno leta 1926 in tretje leta 1939 tik pred drugo svetovno vojno, zadnjič pa je bil popis prebivalstva pred desetimi leti.

Pri zadnjem ljudskem štetju leta 1959 so ugotovili, da je živel v Sovjetski zvezi tedaj 208.827.000 ljudi. Od tega je bilo 114 milijonov Rusov, 37 milijonov Ukrajincev in okoli 8 milijonov Belorusov; nato so prišli po številčni moči na vrsto Uzbeki, ki jih je bilo tedaj 6 milijonov, Tatarov so našli 5 milijonov, Kozakov 3,6 milijona, Azerbejdžancev 3 milijone, Armencev 2,8 milijona in Gruzincev 2,7 milijona, medtem ko je bilo število pripadnikov drugih narodnosti bistveno manjše. Med drugim je bilo takrat ugotovljeno, da živi v Sovjetski zvezi tudi 26.000 Kitajcev, 25.000 Čehov, 15.000 Slovakov, okoli 5000 Albancev, okoli 5000 ljudi jugoslovanskih narodnosti, po tisoč Francozov in Japoncev, pa tudi nekaj sto Vietnamcev itd.

Popis prebivalstva leta 1959 je pokazal, da je bilo tedaj v Sovjetski zvezi 115 milio-

nov žensk, to je 55 odstotkov celotnega prebivalstva. Čeprav je bilo tedaj že poldrugo desetletje od konca druge svetovne vojne, je bil odstotek ženskega prebivalstva še zelo visok. Znano je, da je v Sovjetski zvezi odstotek ženskega prebivalstva višji od moškega zaradi izrednih izgub, ki jih je dežela utrpela v drugi svetovni vojni.

Koliko prebivalcev ima Moskva? Tega z gotovostjo ne zna povedati nihče. Nekateri trdijo, da jih ima 6 milijonov, drugi pravijo 7, tretji pa navajajo celo številko 8 milijonov prebivalcev. Poleg Moskve in Leningrada (ki se je približal 4 milijonom prebivalcev) se med milijonska mesta štejejo še Ki-

jev, Baku, Taškent, Gorki, Harkov in Novosibirsk. Od zadnjega ljudskega štetja pa se je tem pridružilo še nekaj novih „milijonarjev“, in sicer prav gotovo Kujbišev in Sverdlovsk, po vsej verjetnosti pa tudi Doneck, Tiflis, Čeljabinsk in Kazan.

Točne podatke bo dalo ljudsko štetje 1970, pri katerem bodo dobili zanimiv pregled tudi o spremembah v strukturi prebivalstva, o notranjem preseljevanju ljudi, o pritisku na mesta, o izobrazbi, o poklicih, o zaposlenosti in o raznem drugem. Posebno zanimivi pa bodo nedvomno podatki, ki bodo pokazali, koliko ljudi šteje posamezni narod ali posamezna narodnost v Sovjetski zvezi. Trenutno imajo o tem zelo različne podatke. Še več, v Sovjetski zvezi niti ne vedo točno, koliko narodnosti sploh je. Eni trdijo, da živi v vsej državi sto različnih narodov, drugi navajajo 110 ali 120, tretji pa govore celo o 140 narodih. Niti strokovnjaki, ki se ukvarjajo z etnografijo, še ne morejo dati točnega odgovora. Čeprav se zdi to čudno, je do neke mere le tudi razumljivo, če se upošteva nacionalna pisanost nekaterih področij in pa izreden obseg države.

DDT postaja nevaren človeku

Doslej so o DDT, kemičnem sredstvu za zatiranje rastlinskih škodljivcev, mislili, da ne škoduje ljudem in višje razvitim živalim, le mrčes uničuje takoj. Proti koncu druge svetovne vojne so s tem praškom uničevali uši. Od takrat do danes pa so ga po njivah in gozdivih raztresli že milijon ton; z njim so zatirali rastlinske škodljivce in prenašalce malarije.

Ta strup, ki je varoval pridelke, pa je zdaj prišel na slab glas. Zadnje čase biologi namreč spoznavajo, kako zahrbtno DDT ogroža življenje in kako se je razširil po zemeljskem površju. Strup je povsod: v talno vodo pronic, reke okužuje, z dežjem pada na zemeljsko površje, razdeljuje se po svetovnih morjih. Nobeno področje na svetu ni varno pred njim, zasledili so ga tudi že v polarnih krajih. Ljudje in živali ga s hrano neprostovoljno uživajo kot dodatek.

Biologi še niso dognali, v čem je smrtonosnost tega praška. Mogoče poškoduje klicne žleze in s tem povzroči smrtnost med potomci. Morda moti tudi presnovo apnenca, kar je posebno usodno za ptice, ker so jajčne lupine pretanke. Gojiteljem lososov v ameriški državi Michigan je zaradi zastrupitve s praškom DDT poginilo skoraj milijon mladih ribic, ogrožene pa so tudi druge živali, na primer ujede, med njimi beloglavi orel.

Toda tudi pri ljudeh ugotavljajo zadnje čase neugodne posledice. V tkivu pacientov, ki so

umrli zaradi boleznij jeter ali za rakom, so našli dostikrat več praška DDT kakor v žrtvah prometnih nesreč. Razen tega sodijo raziskovalci, da DDT moti zapletene procese v jetrih. Po sovjetskih podatkih je nadpovprečno veliko jetrnih bolnikov med delavci, ki so imeli vrsto let opraviti s praškom DDT.

Kronično, prav tako zahrbtno zastrupljanje se lahko sprevrže v akutno nevarnost. Kakor so ugotovili raziskovalci neke ameriške farmacevtske tovarne, skrbijo s praškom dražena jeter za naglo odstranitev mnogih zdravih iz telesa. Sicer normalna doza je potem brez učinka, ker je zdravilna snov predčasno razkrojena in izločena.

Takšen učinek ocenjujejo zdravniki in biologi kot posebno nevarno, ker strupa ni mogoče omejiti samo na tisto zemljo, kjer je bil raztresen. Zdi se, da se z vodo širi po vsem svetu. Ameriški biologi so pregledali ribe, ptice in sesalce z vseh koncev sveta; pri 75 odstotkih živali so odkrili sledove DDT, med drugim tudi pri antarktičnih galebih in pingvinih. Zasledili so ga v vzorcih zraka z vseh območij Amerike. Kalifornijski oceanologi so preiskali 400 pacifiških rib in rakov, v vseh razen štirih so odkrili prašek DDT. Švedski raziskovalci so našli v nekaterih baltičskih ribah, na primer v lososih in slanih, toliko praška DDT, da so odsvetovali uživanje teh rib.

DROBNE ZANIMIVOSTI

● Po grški mitologiji je Apolon iz ljubosumnosti ubil Koronido, toda tik pred smrtjo je rodila otroka, ki ga je bog vzal za svojega in ga zaupal centavru Hironu, da ga je učil zdravilstva. Postal je Askulap, grški bog zdravilstva.

● Vrednost prstnih odtisov so poznali že pred mnogimi tisočletji. Na Vzhodu so bili dokumenti veljavni le, če je bil na njih odtis cele desne roke.

● Medtem ko je bil na Japonskem samomor s harakirijem „rezerviran“ za gornje plasti prebivalstva, so navadni Japonci, ki so jim ni dalo več živeti, navadno zaužili ribo „fugu“; njeno meso je tako strupeno, da povzroči skoraj trenutno smrt.

● Na Kitajskem je bil različen priimek ženina in neveste mnogo stoletij neizogiben pogoj za poroko; noben moški se ni mogel poročiti z dekletom, ki se je slučajno pisalo enako, čeprav ni bilo z njim prav nič v sorodu.

● Znameniti slap Sutherland na Novi Zelandiji pada v globino v treh skokih, visokih 248, 229 in 105 metro, tako da skupna višina znaša 580 metrov.

● Papir so iznačili v 2. stoletju pred našim štetjem Kitajci. Izdelovali so ga tako, da so kuhali bombaž in narezana bambusova stebila skupaj s posebnim lepilom; smes so potem nanesli na tanke plasti, ki so se ohlajene strdile.

● Perzijski in tibetanski plemiči so igrali polo že v davni preteklosti in sicer najraje ponoči. Uporabljali so žogo iz trdnih zvitih rastlinskih vlaken, ki so jih zažgali.

● Pri mnogih rodovih jugovzhodne Azije živijo samci skupaj v posebej zanje določeni koči. Ko so mladenič poročil, se preseli k ženinih staršem in jim mora prva tri leta zastoj opravljati vsa dela.

● Na Cejlonu prirejajo tradicionalne tekme v plezanju po drevju. Najspretnejši domačini splezajo na vrh 30 metrov visokega drevesa v 10 sekundah.

● Kače so edine živali, ki ne morejo zboleti za pljučnico obeh pljučnih kril; imajo namreč samo enoletna pljuča.

23

JANKO KERSNIK

Ciklamen

Elza je bila nocoj krasna in, kakor je kazal njen vesel obraz, tudi srečna. Današnje solze so bile že zdavnaj usahnile in sedaj se je jako glasno in radostno udeleževala občne zabave.

Proti koncu obeda so se razhajali gostje po prostornih sobanah in tu je slučaj nanesel, da sta se v sobi, kjer so pušili, pri kamini sešla Hrast in Bole, oba, kakor je bilo videti, jako dobre volje.

„Sedaj je vrsta na tebi, prijatelj,“ dejal je Bole, vžigaje si smotko.

„Morebiti poskusim pri tvoji prihodnji guvernantin,“ odgovoril je Hrast s sarkastičnim smehom. „Eno si boš omislil, in da bo lepa, o tem priča dosedanje izkušstvo.“

„Dobro, dobro! Repetita placebit! Kajti mislil sem vendar, da bo ta prej tvoja nego Medenova.“

„Haha!“

„Es ist eine alte Geschichte, doch...“

„Ne badi siten, prijatelj! Ko bi ti vedel, kako malo me je zanimala ta današnja nevesta!“

„Ah — qui s'excuse —“

„Pustiva ta! Jaz ti rajši ponudim stavo; kaj praviš — kdo bo odslej gospodar v Medenovi hiši?“

„Cherchez la femme!“ pristavi Bole s smehom.

„Potem ne moreva staviti in si morava drugega iskati,“ reče veselo Hrast.

„No, prijatelj, brez šale,“ meni Bole resno, „jaz trdim, da bode Medenu jako koristno, da pride v te roke.“

„Če bode Elza pametna, dobro bode za oba! In celo, haha, če bo kaj otrok — haha, Meden oče, hahaha —“

Grajski gospodar se je vil od smeha.

Doktor pa je polagoma utrnil pepel od svoje smotke ter mignil z rameni; a smejal se ni.

„Ah, še nekaj, doktor,“ dejal je Bole po kratkem molku ter stopil k bližnji mizi po vžigalice, da si užge ugaslo smotko. „Pozabil sem skoro — toda ti si vendar sam dobil naznanilo?“

„O čem?“ vpraša oni malomarno.

„Da je llovski umrl. Saj veš, oni bolni tujec z Medenove pristave, čigar žena —“

On ni mogel nadaljevati, kajti doktor je bled ko zid planil s svojega stola ter prijel ga krčevito za roko.

„Umril je?“ hitel je hripavo.

„Za Boga — ali ti je bil v sorodu — ka-li, da si se tako prestrašil?“ meni Bole ter gleda začuden v razburjeni doktorjev obraz.

Pa ta je bil že premagal prvo vžičenje.

„Iznenadilo me je, ker — ker njo poznam in njeno rodbino.“

Doktor je rekel to jako mimo, pa Bole je bil vendar pozoren postal.

„A — a — tako? Spominjam se, da si že prej poznal ono lepo tujko! Doktor — morda si se pa v njo zaljubil — sedaj pa „post nubila Phoebus“ — ka-li?“

„Ne šali se vedno, ljubi moj! Ti si kakor kavka na strehi —“

„Ti pa kakor zaljubljen golob brez peruti!“

Hrast se je nejevoljno obrnil v stran. Novost, katero mu je bil razodel graščak, prevzela ga je bila tako, da je komaj ohranil svojo duševno ravnotežje. „Katinka, Katinka,“ to je bila edina misel njegova.

Sluga je nesel nekoliko kozarcev vina mimo.

„Doktor, ti si slabe volje — pijva kozarec —!“ Hrast ga je izpraznil na dušek.

„Viresque acquiri —“

„Bibendo!“ končal je doktor s smehom Boletove besede.

Nekoliko drugih gospodov je pristopilo in Hrast se je umaknil počasi v drugo sobo.

Najrajši bi bil sam, pa oditi ni mogel prej nego drugi. Prekoračil je več sob, pa povsod so bili glasni razgovorjajoči se gostje. Na hip je obstal; prišel je bil v salon, kjer sta se prvokrat dalje časa razgovarjala z Elzo. Tudi danes ni bilo nikogar tu in doktor je nameraval sedeti na bližnji stol, ko vstopi skozi nasprotna vrata — Elza. Videi je bilo skoro, kakor bi bila sledila Hrastu, kajti niti začudenja ni pokazala, da ga najde na tem mestu. Bila je že popolnoma za odpotovanje opravljena; edina zlatnina, katero je nosila, bila je majhna zapona na ovratniku, v podobi cvetličnega šopka jako umetno ponarejeni korčki, običajno darilce Hrastovo, katero ji je bil sinoči postal.

On je to takoj zapazil in morda bi mu bilo to vselej po volji, samo nocoj, sedaj v tem trenutku ne, ko mu je dušo polnila čisto druga podoba.

„Prilike nisem imela do sedaj, zahvaliti se vam, gospod doktor, za prijazni spomin,“ dejala je mehko, kakor je le ona znala s svojim zvonkim glasom, in iz njenih temnomodrih oči se je posvetil čuden ogenj.

Hrast je kakor neizkušten mladenič obrnil pogled v stran.

„Ne šalite se, milostiva...“ dejal je in jezik mu je bil nekako okoren.

„Jaz se ne šalim!“

Njemu je bilo že žal, da si je bil s tem darilom hotel privoščiti malo maščevanje. Sedaj je trdovratno molčal ter igral se z verižico pri uri.

„Doktor!“ pričela je ona ter malo prenehala, tako da se je moral ozreti v njo. Pogledal jo je in zopet ga je vznemiril oni temni ognjeni svit njenih oči.

„Pojdite z menoj!“ dejala je zapovedujoče ter obrnila se proti vratom, skozi katere je bila vstopila. On je stopil skoro nehote za njo.

Šla sta skozi dve sobi in tretja, v katere sta stopila, bila je njena prejšnja, guvernantina soba. Vse je bilo v

Gospodinjsko delo

ne sme biti tlaka

Gospodinja dela kakor specializiran delavec in se utruja, kot bi bila atlet. Ne samo tisoči žena, ampak tudi številni znanstveniki po svetu dokazujejo, da gospodinjsko delo zahteva mnogo telesnega in duševnega napora. Da, tudi duševnega, saj je znano, da so gospodinje često duševno izčrpane, kar se v hujših primerih lahko sprevrže v nevroze.

Mnoge poročene ženske se pritožujejo, da se ne morejo ukvarjati s športom. Vendar pa ne vedo, da je pametno organizirano gospodinjsko delo s svojimi zdravstvenimi učinki enakovredno tenisu, lahki atletiki ali drugim športom. Ženska mora delati tako, da bodo njena gospodinjska opravila hkrati telovadne vaje. To je čisto preprosto. Vzemimo na primer pometanje! Ne smemo neprestano nihati s telesom naprej in nazaj, ker bomo s tem brez vzroka utrujali ledja in škodili hrbtenici. Nasprotno, držati se moramo pokonci in trdno, seveda pa ne leseno. Gibati se morajo samo roke in rame in če bomo skušali obdržati pokonci tudi vrat, bo pometanje odlična vaja za ohranitev lepote in vitkosti telesa.

Tudi prenašanje težkih bremen, na primer vode ali mreže s trga, nam lahko le koristi, če se pri tem držimo zavravnano. Tako se bomo ognili nevarnosti nelepega visečega trebuha ter ohranili vitke noge. Pazimo na držo tudi, kadar se vzpenjamo po stopnicah. Povešena glava, upognjene rame in negibne roke ovirajo ustrezno dihanje in silijo noge v nepravilno gibanje. Zavravnani hrbet, glava pokonci in uravnoteženo gibanje rok pa bodo prisilili k delovanju trebušne mišice in noge. Dihanje naj bo ustrezno hitrosti vzpenjanja in ritmično kot pri hoji na hribe ter brez postankov.

Gospodinjsko delo pa je pogosto tudi monotono, čeprav vsebuje najrazličnejša opravila. Ponavljajo se namreč iz dneva v dan. Nekatere gospodinje si pomagajo tako, da med delom pojejo. Druge naj si zavrtje nekaj gramofonskih plošč ali prižgo radijski sprejemnik, tako lahko mimogrede zvemo marsikaj zanimivega. Zlasti glasba nas pri našem delu ne bo prav nič motila, ampak bo pomagala premagati monotono. Saj tudi nekateri delavci v tovarnah pri delu poslušajo glasbo.

Delo nam tudi ne bo tako monotono, če bomo z bolj odprtimi očmi gledale, kaj sploh delamo. Tako se lahko razveselimo nad aromo kave, ki jo pravkar meljemo, ali nad tiktakanjem ure, ubranostjo cvetličnega šopka na mizi, elegantnim vzorcem sobne preproge itd.

Gospodinji pa je potreben tudi počitek, če hoče ohraniti svoj delovni polet. Med različnimi opravili si je treba vzeti malo časa za oddih. Pri tem ne mislimo samo na kratko duševno sprostitve, ampak predvsem na zavestni telesni počitek. Prelistajmo časopis, pogovorimo se z otrokom ali morda vzemimo za pet minut v roko pletenje.

Ostane nam še zelo važno vprašanje duševne izčrpanosti. Dejali smo, da se ta v nekaterih primerih lahko sprevrže v pravo nevrozo. Vzrok temu je skoraj vedno neprestano depri-

Ker so dnevi vedno krajši in sončne toplote vedno manj je rast vrtnin v glavnem končana. Vendar bomo z vzimljenjem še počakali. V oktobru večkrat pihajo topli jesenski vetrovi; upajmo, da bodo pihali tudi letos in če nam bo uspelo pričakati nekaj dni takega vetra, se bo ves vrt in zelenjava vsaj malo osušila. Pri morebitni nevarnosti slane pa občutljive vrtnine pokrivajmo s plah-tami, papirnatimi ali drugačnimi vrečami, tudi s časopisnim papirjem itd.

Shranjevanje paradižnikov

Najprej bomo pospravili paradižnike in paprike. Ko bo nastopila nevarnost močnih slan, paradižnike potrgajte in jih zložite med okna, kjer bodo počasi dozorevali. Med zelene plodove položite tudi nekaj zrelih. Zreli namreč izžarevajo posebno snov (etilen), ki pospešuje dozorevanje zelenih plodov.

Če imate več paradižnikov ali bogato obložene rastline in več prostora, pa take rastline izruvajte, odstranite z njih listje in

Vrt je dozorel

nepotrebno vršičevje, ter rastline obesite z vrhom navzdol na zavelen prostor. Taki paradižniki se še dolgo drže in pri zadostni toploti polagoma vsi dozore.

Shranjevanje paprike

Kdor bi rad za zimo svežo papriko, naj preskusi tole navodilo: droben rečni ali jamski pesek presejemo in sušimo pri 50—75° C. Hkrati si pripravimo zaboj ustrezne velikosti. Zaboji imajo pred drugimi posodami to prednost, ker v njih zelenjava lahko diha in sprejema sveži zrak. Dolžina zaboja je lahko poljubna, visok pa naj bo tako, da bomo lahko vložili 2 ali 3 plasti paprik. Na dno zaboja nasujemo najprej 5 cm debelo plast peska, nato plast paprike, ki se ne smejo med seboj dotikati. Paprike zasujemo s peskom in tako dalje, dokler ni zaboj poln. Napolnjen zaboj pokrijemo z deskami. Hranimo ga v zmerno suhi in svetli kleti pri 1—3° C. Tako vložena paprika vzdrži baje 3 mesece. Razume se, da je treba vlagati le zdrave in nepoškodovane paprike.

Preselili se bomo

Preselitev ni nikakršna katastrofa, čeprav ljudje zatrjujejo, da je „enkrat pogoreti ali trikrat seliti se isto.“ Če je le mogoče, gremo pred selitvijo v novo stanovanje in si narišemo tloris, da bomo po njem pripravili in določili zasedbo ter razvrstitev pohištva.

V praznem stanovanju so nekatera dela dosti lažja kot v delno ali popolnoma zasedenem, npr. morebitna vgraditev omar, namestitve novih električnih priključkov, beljenje in pleskanje, struženje in lakiranje parketa. Pred selitvijo pripravimo spisek naslovov za vse objave in prijave, od časopisa do telefona in mleka.

Prve tri dni pakiramo stvari iz kleti in shrambe pretežni del posteljnega in osebnega perila, nesezonsko obleko in športne rekvizite ter morebiti še otroške igrače. Četrty dan knjižnico, peti dan obleke in čevlje, šesti kuhinjsko

in jedilno posodo in sedmi dan kuhinjske potrebščine. Tudi cvetje in pepelnike pospravimo šele zvečer pred selitvijo. Vaze shranimo med blazine v zaboj ali predalu.

Selitev je kot nalašč za temeljito čiščenje vsega odvečnega in navlake. Stare revije, časopise, čevlje, perilo, krpe in posodo oddamo podjetjem za promet z odpadnimi stvarmi, zavrzemo ali podarimo. V novem stanovanju morda ne bo prostora za vse take stvari.

Omislimo si tudi poseben zbiralni zaboj ali košaro. Vanj naložimo ponev, škatlo s kavo, nekaj konserv, nož za odpiranje in še kaj za hitro pripravljeno malico.

Pred selitvijo smo si ogledali novo stanovanje, pripravili raspored, zato ne bo težko, če posamezne zaboje označimo, v kateri prostor naj jih delavci odlože.

miranje lastne osebnosti. Ne razumite nas napačno: za žensko z višjo izobrazbo, ki je razvila svoje intelektualne zahteve, gospodinjsko delo lahko pomeni dolgočasje. Iz tega se seveda rodi utrujenost, saj je znano, da nas stanejo več napore dela, ki jih ne maramo.

Gospodinja se torej ne sme popolnoma prepustiti domačemu delu. Materinska ljubezen, dom, žrtve, vse to so zelo važne in lepe reči, vendar zato še ni nikjer zapisano, da morajo zatirati osebnost vsake poročene žene. Gospodinjenje lahko postane začaran krog, iz kate-

rega ni videti izhoda, in to ženo duši. Zato morajo biti zakonski moške do gospodinje pozorni in se zavedati njihovih „poklicnih“ težav in nevarnosti. Nekaj dni gospodinjskega „dopusta“ kosilo v restavraciji, možnost posvetitve svojim lastnim interesom in konjičkom ipd., vse to poročeni ženi pomaga bolj kot vsa pomirjevalna sredstva. Gospodinja mora imeti priložnost „zadihati“, čutiti samo sebe in razvijati svojo osebnost. Če se gospodinja odpove sama sebi, bo postala stroj, ki ne počiva niti ob praznikih.

Drobni nasveti

■ Pražen riž, rezance, pire krompir in sploh vse jedi, ki jih hočemo ohraniti tople, damo v položene ali porcelanaste posode. Te postavimo v posodo z vročo vodo in jih pokrijemo.

■ Ste opazile na vloženi kumarah belo oblogo? V tem primeru odlijte kis, kumarice zbršite, ali še bolje — umijte jih s svežim kisom, potem pa jih ponovno vložite in zalijte z novim, dovolj močnim kisom. Če pa opazimo plesen na marmeladi, odstranimo vrhno plast, kozarce umijemo z alkoholom in pokrijemo marmelado s papirjem, namočenim v rum.

Selitev in otroci, to je vprašanje, ki ga lahko rešimo na dva načina. Zaposlimo jih kot pomožno delovno silo s primernimi nalogami. Selitev naj bo zanje dogodek in otroci so hvaležni za takšne življenjske spremembe. Z navdušenjem bodo spremljali vsa selitvena obdobja. Če pa smo pretrujeni in preveč živčni, da bi lahko nadzorovali njihovo delo, potem je bolje, da jih oddamo „v revo“ staršem, sorodnikom ali prijateljem.

Staro stanovanje počistimo, preden oddamo ključ. Če to delo opravi najeta delovna sila, moramo opravljeno delo pregledati. Tudi nam ne bi bilo ljubo, če bi se lahko vselili v stanovanje šele, ko smo iz njega odnesli nekaj veder smeti in odpadkov.

Poskusite!

KUMARIČNE SOLATE

S krompirjem

Olje, kis, sol, narezano čebulo, strok česna in poper zmešamo v marinado, v katero naribamo oprane kumare in jim dodamo narezan mlačen krompir.

Z jajci

Trdo kuhana jajca zrežemo in jim pridamo olje, sol, sok limona, sesekljan drobnjak in malo popra. Oprane in olupljene kumare narežemo na drobne kočke, jih posolimo in takoj zmešamo s pripravljeno omako.

S skuto

Skodelico skute pretlačimo skozi sito, dodamo 2 rumenjaka in nekaj olja ter dobro premešamo. Pridenemo narezane posoljene kumarične kolobarje, solato po potrebi razredčimo s sladko ali kisló smetano, lahko tudi z jogurtom ali pa dodamo malo kisa.

S črno redkvijo

Manjšo črno redkev olupimo in kot kumare naribamo na ribež. Posoljeno redkev in kumare prelijemo s kisom, razredčeno smetano in potresemo z večjo količino zelenega peteršilja ali drobnjaka. Glede na kalorije smetano nadomestimo z jogurtom.

S kisló smetano

Malo olja, kis, sol in pol skodelice smetane dobro premešamo, polijemo po pripravljnih kumarah ter jih po vrhu potresemo s sesekljanim koprom in rdečo papriko.

neredu v njej; na mizi pa je brljivo gorela edina sveča.

Mlada žena je obstala sredi sobe ter hlasno snela klobuk raz glavo in vrgla ga v naslanjač.

„Tu sva sama, doktor,“ dejala je polglasno ter stopila pred njega, „in časa imam tudi le nekoliko trenutkov; hočem pa, da bode med nama vse poravnano. Odgovorite mi, ste me li kdaj ljubili — tako ljubili...“ Ni mogla končati svojega govora.

On pa je stal nem pred njo; da, ko bi mu ne bila prej ona druga nesrečna žena stopila pred duševno oko; ko bi mu ne bila vzplamtela malo trenutkov prej ona nekdanja ljubezen vnovič s tako silo — sedaj bi se bil oklenil nje — udušil bi se bil v tej strasli, ki se mu je bližala tako zapeljivo.

Sedaj pa je ostal mrzel in le ena skrb se ga je lotila, da je hlasno pogledal proti zaprtim vratom, skrb, da bi ga ne videl kdo tukaj.

Do tega, da je sedaj uvidel in spoznal, da ga Elza ljubi — do vsega tega mu ni bilo nič.

Medenova soproga je to zapazila in skoro ni moči imela prikriti svojih čutil. Rokavico, katero je bila snela s prstov, raztrgala je krčevito ter sedla v naslanjač.

„Prepozno je,“ — dejal je on po kratkem mučnem molku; „sedaj bodi vse pozabljeno!“

Ropot voza se je začul pred gradom.

Elza je vstala naglo iz naslanjača.

„Torej pozabljeno!“ ponavljala je za njim. „Da, saj tako mora biti. Ne bojte se,“ pristavila je, zapazivši, da Hrast vnovič gleda na vrata, „ničče ne bode vedel, da ste bili tukaj, odprla bom ta vrata; glejte — tule!“

Rekoč, je odprla res vrata na mostovž. Ločila sta se, ne da bi še eden izmed njiju besedico znil.

Elza je stala nekoliko časa pred ogledalom in dela klobuk na glavo. Vse, soba in sveča, miza in zrcalo, vse se je vrtelo pred njo.

Pa tu jo je prišel klicat srečen ženin Meden.

Potrkal je na vrata, ki so vodila v salon.

„Takoj, takoj!“ vzkliknila je njegova soproga in odšel je zopet od vrat.

Ona pa se je naslonila na mizo pred ogledalom.

„Pozabljeno, prepozno!“ žepetala je. „Pa — sem ga li res ljubila?“ —

Obrnila se je od ogledala, vzela klobuk in odšla iz sobe.

V salonu jo je srečal Megla ter ji v tretjič jel pripovedovati, da je prestavljen iz Borja in kako nesrečen je, da se je to ravno sedaj in nenadoma zgodilo. Ona ga niti poslušala ni.

Slovo novoporočenih se je vršilo naglo, čeravno med glasnim hrupom in šumom ostalih gostov. Lekar in davkarski nadzornik tudi nista opustila nekoliko podlih dovtipov, katere sta šepnila Medenu na uho. Le-ta jih je sprejel z zadovoljnim smehom.

Elza se je pred vstopom v voz ozrla še enkrat po družbi, kakor bi koga iskala.

Toda doktorja ni bilo več; pa tudi drugi niso niti zapazili, da je izginil.

Malo potem je ropotal voz z novoporočenima po klanacu navzdol, v gradu gori pa je trajalo svatovsko veselje še dalje pri nešteti buteljah radodarnega graščaka.

KONEC

Leto pozneje me je obiskal moj stari znanec Hrast in ostal nekoliko dni pri meni. Deževnega večera, ko nisva mogla nikamor v družbo, sedela sva doma in tedaj mi je na kratko pripovedoval vse te zgodbe in štirinajst dni pozneje mi je poslal tudi oni listek, katerega mu je bila dala Elza s korčki vred.

„Jaz bi se ga rad znebil,“ pisal mi je, „pa stran vreči ga ne morem; — vrzi ga ti, če ga hočeš.“

Smejäl sem se naivni rahločutnosti tega moža; saj navadno ni bil tak. Tudi o llovski mi pri svojem pohodu ni povedal, kje biva in ali on sploh kaj ve o njej.

Toda zopet leto pozneje sem dobil naznanilo, da se je poročil moj stari prijatelj z — llovsko. — — — — —

Peto leto teče sedaj po pripovedovanih dogodkih.

Pred kratkim sem bil po naključju v Borju. Sodnika Majarona ni več; pokopali so ga že v hladno zemljo in ves trg je žaloval za njim; okrajni glavar pa je šel v penzijo, ker mu nova vlada ni bila po volji.

Tudi o adjunktju Megli ne ve nihče več povedati — tako rahel in neznatn je sled, katerega puščajo take osebe za seboj; za zgodovino niso.

Graščak Bole je še vedno stari veseljak, ena skrb ga sedaj najbolj zavzema; za starejšo hčerko Milico je treba doto pripraviti. Pa to ga ne bo posebno težilo.

Te, četudi malosne skrbi pa bode menda prost — Meden. Kajti on in Elza nimata otrok. Pripovedujejo sicer o njem, da ni posebno zvest svoji ženi, in tudi o njej gre govorica, da se vozi rada v mesto, kjer zahaja v gledališče in k drugim zabavam, in da jo mož pušča večkrat samo tja. Zlobnim jezikom je pa to dovolj.

In Hrast?

Da govorimo resnico: krstni boter sem bil, ni dolgo tega, tam v Borju drugemu njegovemu otroku. Vesel dan sem prebil in odšel zopet prepričan, da sta to dva srečna človeka: moj prijatelj in njegova žena Katinka.

Z Boletovimi sta v starih prijaznih razmerah, z Medenovimi pa se vsi le redko shajajo. Stari dogodki so sicer v istini „pozabljeni“, pa sedaj pride vedno kaj novega mednje, kakor je to pač na dnevnem redu v takih majhnih trgih.

Prihodnjih volitev za deželni zbor komaj čakajo. Meden bo kandidiral za nemško stranko, kajti, kolikor mu je do zagrizenega nemškutarja še manjkalo, to mu je vzgojila žena, kateri je v vsem pokoren; njegov močnejši nasprotnik in zmagovalec v trgu pa bode sigurno — Hrast. Kam se bode le-ta vrgel — ali bo pristopil k narodni „radikalni“ ali narodni „vladni“ stranki — tega ne vemo — naroden pa bo gotovo. In to je glavna stvar! Bole bo pa poskusil v velikem posestvu; pa on je prost vsakih iluzij glede zmage ter se tolaži po svoji navadi s starim Homerjem: „Prišel bo dan!“

za oddih in razvedrilo

„Da, utopljenka je moja žena,“ je rekel Henri, sklonjen nad razpadajočim truplom v mrtvašnici.

Ustnice so mu drhtele in obraz mu je bil blede vse do črnih košatih las.

Strmel je v brezoblične obrise obraza, zabuhlega od vode in razjedene od rib. Štrenasti črni lasje so viseli okoli tistega, kar je bilo nekoč obraz.

Truplo je bilo oblečeno v bluzo, ki je bila nekoč bela, in v široko črno plisirano krilo. Vsaj nekoč je bilo oblačilo takšno. No, ko so voda, grmovje ob reki in kamenje na dnu opravili svoje, so ostali ob obleke na truplu le še ostanki cunj.

„Da, prav tole je imela oblečeno tisto noč, ko je odšla z doma,“ je s stisnjenim glasom dejal orožniku, ki

Ves miren je na orožniški postaji podal potrebne podatke in podpisal zapisnik.

Večerilo se je že, ko je v kolodvorski restavraciji dobil sobo. Večerja mu ni dišala. Tem manj, ko je ugotovil, da se gostje na hitro, a zelo z zanimanjem s pogledi ustavljajo na njem. No, v takšnem majhnem kraju se vse pač hitro zve in prav gotovo so že vsi vedeli, zakaj se muči tukaj.

Odšel je v sobo in se takoj spravil v posteljo, čeprav je vedel, da ne bo mogel spati.

— Obdukcija. Obdukcija! Le zakaj sem prišel sem, — je vrtalo v njem.

Ko je proti jutru zaspal v nemiren spanec, so ga mučile hude blodnje.

Sicer pa, kdo bi bil tudi videl njegove solze. Saj je bil razen grobarja edini pogrebec. Niti duhovnika, ki naj bi blagoslovil jamo, ni bilo. Samomorilec to ni potrebno!

Popoldne se je vozil proti domu. Mirno je sedel za volanom. Da, ves miren je bil. Bolj miren, kakor vse te štiri mesece po tisti jesenski noči. Po tisti strašni jesenski noči...

Zbrano je držal volan in upravljaval vozilo. Kdaj pa kdaj je kradoma pogledal na izvod časopisa ob sebi. Časopisa, kjer je bila natisnjena vest:

„V Tamaritti so iz Sene potegnili utopljenko. Zensko truplo je bilo v vodi najmanj tri mesece. Lasje črni. Obleka: bela bluzo in črno krilo. Kdor bi kaj vedel, naj javi najbližji orožniški postaji ali pa naj se oglasi v Tamaritti.“

Henriju ni bilo žal, da se je odpeljal v Tamaritto. Kaj te tri ure vožnje z avtomobilom! Splačalo se je. Sedaj bo zopet lahko mirno dihal. Njegova skrivnost bo ostala pokopana. Tako za vedno pokopana kakor tista ženska v Tamaritti. Tako pokopana kakor Marie. Pa čeprav Marie ni pokopana v Tamaritti.

Kajti tista ženska ni bila Marie... Henri je za volanom mislil na Marie. Na tisti strašni večer pred štirimi meseci.

„O, Henri! Kako dolgo te zopet ni bilo,“ ga je pozdravila, ko je vstopil skozi vrata.

Saj vendar veš, da sem trgovski potnik. Moj delovni čas je neomejen,“ ji je odvrnil.

Popravila si je z jezo črne lase, ki so ji padali na belo bluzo.

„Da. Tvoj delovni čas je neomejen. Tako neomejen, da ga mirno lahko izkoristiš za ljubimkanje v mestih, kjer se mučiš,“ ga je mrko zavrnila in z obema rokama krčevito gubala plisirano črno krilo.

„To je pa že preveč. Kako prideš do tega?“ jo je pogledal.

„Kar tole pismo si oglej. Potem bova še govorila,“ je rekla in vrgla predenj rožnato, odprto kuverto.

„V urad je prišlo zate. Ko sem se mudila tam, so mi ga izročili,“ je povedala.

Vzel je pismo in ga prebral. Bilo je od Lucille. — Trapa — je pomislil. To ji jih bo povedal, ko se bosta zopet srečala. Da, zares povedal, čeprav je bilo pismo prepolno ljubezni in vznesenih čustev.

Potem sta se z Marie sprla. Tako strahotno sprla kakor še nikoli dotlej. Očitala mu je vse ljubezni. Tiste, za katere je vedela in še tiste, ki jih je domnevala.

„Vlačugar, čisto navaden vlačugar si!“ mu je kriknila v obraz.

Zavrela mu je kri. Pograbil je masiven bakren obtežilnik in ga zalučal vanjo. Zadel jo je naravnost v sence. Brez krika je omahnila...

Sklonil se je nad njo. Jeza mu je v hipu minila.

E. S T A R

GOLO NAKLJUČJE

je stal ob njem. Na grobarja med vrati mrtvašnice se ni niti ozrl.

Henri se je obrnil zopet k truplu na mizi in zahlipal:

„Uboga, uboga. Le zakaj si to storila!“

Pokril si je obraz z rokami in se zamajal, kakor da se ga loteva omedlevica. Orožnik ga je ujel v svoje močne roke:

„Pojdimo. Tu nimamo več kaj iskati.“

Henri mu je sledil iz mrtvašnice. Globoko je vdihnil svež zrak, ki je vel med cipresami in spomeniki. Zrak v mrtvašnici je bil neznosen. Nikoli v življenju ga ne bo pozabil...

„Sedaj pojdite z menoj na orožniško postajo, da uredimo formalnosti,“ je dejal orožnik.

Henri je molče prikimal.

„Jo boste prepeljali domov?“ se je oglašil grobar.

Henri je neodločno pomisljal nekaj trenutkov. Ozrl se je v orožnika, kakor da išče pri njem nasvet. Toda orožnik je molčal. Odločiti je torej moral sam.

„Ne, ne bom,“ je dejal in pripomnil kakor v pojasnilo: „Otrok nisva imela. Marie pa tudi nima sorodnikov. Vsaj bližnjih ne. Jaz pa bom prosil pri direkciji za premestitev. Tam, kjer sva štiri leta živela z Marie, ne morem več ostati...“

Pogreb bo jutri. Takoj po obdukciji. Saj boste ostali dotlej tu, kajne?“ je vprašal grobar.

„Seveda,“ je prikimal Henri.

V ušesih pa mu je zvenelo: — Po obdukciji. Joj, po obdukciji!

A niti mišica na obrazu mu ni trznila, ko je stopal za orožnikom na orožniško postajo.

Videl je Marie, mlado, lepo, nasmejano. Nato spet Marie med blatnimi valovi deroče reke. Marie s črnimi gladkimi lasmi v beli bluzi in črnem krilu. Zopet mu je bilo, kakor da leži na njem vsa teža mrtvega telesa, ki ga nosi po neki neskončni dolgi blatni njivi...

Jutro ga je našlo bledega, neprepanega.

Sobarica mu je prinesla zajtrk. Ko ga je videla vsega tako skrušenega in uboega, je s silnim usmiljenjem v glasu rekla:

„Oh, kaj hočemo, gospod, v življenju se zgodi toliko žalostnega...“

Stisnil je ustnice in jo hvaležno pogledal. Dekle je videlo ta hvaležni pogled, ko je odhajalo iz sobe. Ni pa videlo silnega strahu, ki je visel na dnu Henrijevih oči...

V njem pa je vrtala le ena sama beseda: — Obdukcija, obdukcija.

Vzdrhtel je po vsem telesu, ko je ob desetih potrkalo na vrata. Odprl je.

— Ah, niso orožniki! — ga je presinilo.

Res je bil grobar, ki je sporočil: „Gospod, obdukcija je končana. Pogreb bo ob enajstih.“

Grobar je odšel. Henrija je zajel val sproščanja.

Do stropa bi bil poskočil od sreče. Obdukcija torej ni odkrila ničesar.

Tista ženska je res napravila samomor! Ni bila pobita ali zadavljena ali zadušena, preden je prišla v vodo.

Sreča, ah, kakšna sreča!

Ob pokopu je stal ves zbran in miren. Res ni jokal. Toda saj prav v največji bolesti oči ne premorejo solz...

— Za zdaj ni potrebno. Toda zapomnite si: če aparata ne bom našel, bom poklical policijo.

O tem sploh nisem dvomil.

Človek v pižami in sobarica sta odšla iz moje sobe in se napolnila k naslednjim vratom.

— Vse nadstropje smo zbudili, ne le vas, mi je še utegnila reči dežurna sobarica ob odhodu.

Znova sem zaspal. Sanjalo se mi je, kako igram na violino ob spremljavi velikega bobna. Toda glasbenik, ki me je spremljal, je bil gotovo gluhi in je zato na vso moč tolkel, tako da svoje violine sploh nisem slišal. Hotel sem mu zakričati pa sem še v zadnjem trenutku ugotovil, da ni on prav nič kriv: spet je nekdo trkal na moja vrata.

Na pragu je stal človek v progasti pižami... Od zadovoljstva je sijal.

— Oprostite mi, da sem vas osumil, — je dejal. — Razumete?

— Zelo dobro! — sem prostodušno odgovoril.

— Aparat sem našel v kovčku. Ne vem, zakaj sem bil prepričan, da sem ga dal v aktovko.

— In zakaj ste me znova zbudili?

— Da bi lahko mirno spali. Vedel sem, kako vam je hudo, ker je na vas padel sum, da ste tat. Vendar vi niste prav nič krivi, to je popolnoma jasno. Želim vam brezskrben spanec!

In že je stekel dalje po hodniku.

Dežurna sobarica je vzdihnila in se skušala opravičiti:

— Trkava na vsa vrata. Ljudem se je treba opravičiti za sumničenje.

Silvestru Valentin (Romunija)

Izberite za svojega šolarja

■ Anton Slodnjak: ZGODOVINA SLOVENSKEGA SLOVSTVA, dve knjigi skupaj 592 str., ilustr., pl.	160.—
■ SLOVENSKI PRAVOPIS, 1054 str., polusnje	150.—
■ France Tomšič: SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR 768 str., pl.	100.—
■ France Tomšič: NEMŠKO-SLOVENSKI SLOVAR, 990 str., pl.	100.—
■ Bajec-Kolarič-Rupel: SLOVENSKA SLOVNICA, 350 str., ppl.	35.—
■ Fran Bradač: SLOVENSKO-LATINSKI SLOVAR, 348 str., pl.	36.—
■ Stanko Bunc: SLOVAR TUJK, 472 str., pl.	40.—
■ SLOVENSKA ČITANKA za slovensko gimnazijo v Celovcu, I. del, 206 str., ppl.	50.—
■ SLOVENSKA ČITANKA za slovensko gimnazijo v Celovcu, IV-V. del, 280 str., polusnje	70.—
■ Dr. Janko Kočnik: SLOVENSKO-NEMŠKI IN NEMŠKO-SLOVENSKI SLOVARČEK (Langenscheidt), 398 str.,	32.—
■ SLOVENSKA VADNICA — Lehr- und Übungsbuch der slowenischen Sprache, 128 str., ppl.	30.—
■ NAŠA ZAČETNICA za dvojezične ljudske šole na Koroškem, 78 str., ilustr., kart.	45.—
■ NAŠ DOM, berilo za dvojezične ljudske šole na Koroškem, 136 str., ilustr., ppl.	20.—
■ MLADINA POJE, pesmarica za mladino, 126 str., br.	30.—

Posamezne knjige lahko naročite po pošti. Plačilo možno tudi v obrokih.

KNJIGARNA „NAŠA KNJIGA“ CELOVEC, WULFENGASSE

Nikjer ni bilo kaplje krvi. Toda Marie je bila mrtva...

Bila je mrtva in on jo je ubil...

Ne, tega res ni hotel. Ni je imel več rad. Včasih jo je za trenutek celo zasovražil. Sovražil je njeno ljubosumnost. Njeno željo po mirnem, urejenem življenju.

Morda bi se bil celo ločil kdaj? Toda ne! Pri Marie je imel dom. Lep, prijeten dom. In v banki je bilo na njeno ime naloženo lepo število dobrih frankov. Ne, ne bi se ločil.

A ubiti je prav zares ni hotel. Bilo je le nesrečno naključje. Toda za takšno nesrečno naključje bi moral leta, desetletja v ječo. On, Henri, ki mu je svoboda čez vse!

Ne, ni smel klicati policije. Še sreča, da je stal njen dom prav na kraju predmestja. Hiša, skoro vila v vrtu. Za njo pa obširne njive bližnjega veleposstva.

Pomislil je na tiste njive. Da, ta misel mu je prinesla rešitev.

Ugasnil je luč in odšel v noč. Bila je meglena jesenska noč. Nalahno je prišlo. Vzel je lopato in skozi vrzel v živi meji odkorakal na njivo. Ni šel daleč, ko se je ustavil. Nato je kopal jamo. Globoko, globoko jamo, kamor je nekaj ur kasneje zagrebel Marie.

Naslednji dan je tistim redkim znanecem, ki jih je imel, pripovedoval, da je Marie sinoči odšla. Sprla sta se pač in žena je šla. Verjetno h kakšnim znancem v Pariz, kjer je živela, preden sta se poročila.

Toda ko Marie le ni bilo nazaj, so ljudje postali na to pozorni.

Pred dnevi mu je celo direktor omenil.

„Čudno, čudno, da se vaša žena ne vrne. Ali vam tudi ne piše nič?“

„Ne piše,“ je rekel Henri. Prav nerodno mu je postalo.

„Menda si vendar ni kaj naredila? Ženske so vsega zmožne,“ je menil direktor in majal s sivolaso glavo.

Dva dni kasneje je Henri bral tisto obvestilo v časopisu.

Zdelo se mu je kakor nalašč zanj napisano! Pravo naključje.

No, sedaj pa je stvar urejena. Ljudje ga bodo pomilovali. Direktor mu bo izrekel sožalje. Pričelo se bo novo življenje. Tista tuja utopljenka ga je rešila! Kdo je, kdo je bila? Morda je nihče niti ne pogreša. V svetu utone toliko žensk in deklet No, sedaj ima mir. Počiva v jami. Ne sicer v tako globoki, kakor jo je on izkopal za Marie. Marie je morala dobiti zares globoko jamo. Tako globoko, da je ne bodo nikdar nikoli preorali!

Vrnil se je domov. Ljudje so ga res pomilovali. Tudi direktor mu je izrekel sožalje.

Uredil je vse potrebne formalnosti za pokojnico.

Bil je prost, svoboden.

Zaživel je prijetno življenje trgovskega potnika, ki ima lep dom in v

banki precejšnjo vsoto po ženi pododovanega denarja.

Cas je mineval. Ko bo minilo leto, bo v svoj dom privedel gospodinjo. Lucille ali pa katero drugo. Manjka se jih!

Da, vse je bilo v redu. Morda bi bilo tako tudi ostalo. Toda naključje je poskrbelo drugače.

Nekega večera, ko se je Henri vrnil s potovanja, sta čakala v direkciji nanj dva mrka policista.

Aretirala sta ga z obtožbo, da je ubil svojo ženo.

In kako so jo našli? Bilo je naključje. Golo naključje.

Prav tam, kjer je bila zakopana, so izkopal temelj za električni daljnovod...

Za dobro voljo

„Kaj pa se je zgodilo, da si tako zdelan,“ vpraša Tone prijatelja.

„Ah, saj veš, da sem čisto nor na konjske dirke. No in iz same ljubezni do konj sem šel zadnjič pogledat v hleve. Ravno sem se sklonil da bi si zavezal trak na čevljih, ko je prišel v hlev eden od jockeyev. Saj nimam nič proti fantu, ampak vidi menda presneto slabo. Pomisli, vzel je sedlo in mi ga vrgel na hrbet...“

„In potem?“

„Potem? Prišel sem na cilj četrti...“

*

Oče pozorno opazuje sina, ki odhaja zvečer v mesto.

„Marko,“ vzklikne nenadoma, „ali se motim ali pa sta srajca in kravata, ki ju imaš na sebi, res moji?“

„Res je, oče...“

„In še pas!“ opazi oče. „To je pa preveč! Ali bi lahko zvedel, zakaj si vzel še moj pas?“

„Hm, zato, da mi ne bodo padle dol tvoje hlače, oče.“

*

V družbi zatrjuje Viktor, da ni res, kar trdijo drugi, da so ženske vedno bolj brez srca in čustev.

„Poznal sem neko gospo, ki je bila tako čuteča in taktna, da je uporabila lok in puščico, ko je hotela ubiti moža, samo da ne bi s pištolo zbudila otrok.“

*

Na Škotskem še zdaj ni prav mnogo hladilnikov. Nekako ne morejo se razširiti v tej varčni deželi. Pravijo, da zato, ker se Škoti še zdaj niso otresli dvomov, če lučka v hladilniku res ugasa, ko zaprejo vrata.

*

Mož uči ženo voziti avto. „Kadar je semafor zelen, greš lahko naprej, kadar je rdeč, se ustavi, in kadar postanem jaz blede, naglo pritisni na zavoro!“

SUM

Zaspal sem, poslušajoč želestenje lip pod hotelskim oknom in se zbudil, ker se mi je zdela, da na šipo trka zablodel galeb. „Nima smisla, da odpiram — sem si dejal. — Res, zanimiva ptica je, pensniki so jo često opevali... Če pa ptica prileti v sobo, lahko povzroči same nevšečnosti...“

Šele takrat, ko sem se do kraja zbudil, sem dojel, da nekdo trka na vrata in to zelo energično. V sobo sta stopila človek v progasti pižami in sanjava, razmršena dežurna sobarica:

— Da niste morda vzeli mojega aparata? — je vprašal človek v pižami.

— Kakšen aparat?

— Fotografski.

— Iz sosednje sobe, — je dodala dežurna sobarica in si pri tem popravljala očala. — Gospod namreč trdi, da so mu ukradli fotografski aparat.

— Znamke „Galeb“? — sem vprašal.

— Fotoaparat sem imel v aktovki, razumete? Iz sobe sem odšel samo za trenutek in ko sem se vrnil, je aparat izginil.

— Iz sosednje sobe, — je dodala sobarica, ko je ugotovila, da še nisem zmožen vsega dojeti.

Skomignil sem z rameni.

— Dajte častno besedo, da ga niste vzeli.

— Prižešem! Me želite preiskati?

Avstrijski dogodki

● Novo skladišče za pivo

Znana štajerska pivovarna Göss, ki ima svoje podružnice tudi na Koroškem, je po treh letih gradnje izdelala novo in sodobno opremljeno skladišče, kjer je prostora za okroglo 3,9 milijona litrov piva. Letna proizvodnja te pivovarne pa dosega 900.000 hektolitrov. Tako je razumljivo, da se je tudi pri oskrbi z električno energijo (letna poraba 9 milijonov kWh) postavila na lastne noge in kot prvi obrat v Avstriji z lastno elektrarno krije okoli tri četrtine porabe električne energije. Poleg tega ima pivovarna Göss svoje lastno podjetje za proizvodnjo ogljikove kisline ter obsežne skladiščne kleti, kjer je prostora za 223.000 hektolitrov piva.

● Sejem turizma v Innsbrucku

Zadnji soboto je bil v Innsbrucku odprt letošnji 37. sejem, povezan z avstrijskim strokovnim sejmom za turizem in alpsko kmetijstvo. Na sejmu sodeluje 1141 podjetij iz 17 držav. Kako velikega pomena za Tirolsko je tujski promet, kažejo naslednje številke: za turistično leto 1968-69 pričakujejo na Tirolskem 21,2 milijona nočnih (dobrih 8% več kot v prejšnjem letu) ter okoli 7,5 milijarde šilingov deviznih dohodkov.

● Motorizacija na Koroškem

Konec junija je bilo na Koroškem prijavljenih 132.840 motornih vozil, od tega 70.635 osebnih avtomobilov, tako da pride povprečno na vsakih sedem prebivalcev 1 avto. Vendar pa je bilo število novih prijav avtomobilov za 70% manjši kot lani, kar je posledica posebnega davka na nove avtomobile.

NOVICE IZ SLOVENIJE

● Ptuj slavi svoj jubilej

Kakor smo v našem listu že obširno poročali, obhaja slovensko mesto Ptuj letos visok jubilej, svojo 1900-letnico. Osrednja proslava bo jutri zvečer, ko pričakujejo v Ptuj po drugih obiskovalcev iz vse Slovenije tudi 300 častnih gostov, med njimi pokrovitelja jubilejnih prireditev predsednika izvršnega sveta Staneta Kavčiča. Na proslavi bodo prikazali razvoj Ptuja od začetkov do danes. V okviru jubileja je bilo v Ptuj že doslej več prireditev, prav tako pa se bodo priredite vrstile tudi še v prihodnjih dneh in tednih.

● Razstava „Cvet in sad“

Na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču je bila pred dnevi prva povojna vrtnarsko-sadljarska razstava pod naslovom „Cvet in sad“, na kateri so razstavljali iz Jugoslavije, Avstrije in Češkoslovaške predstavniki sadike lončnic, rezano cvetje in sadje, kakor tudi vrtnarsko in sadljarsko orodje ter sredstva za zaščito rastlin in podobno. V okviru razstave je bilo več zanimivih predavanj o hortikulturi in varstvu narave. Društvo gobarjev Slovenije se je predstavilo s posebno razstavo gob, Planinska zveza Slovenije pa je z diapozitivni opozarjala na zaščito gorskega cvetja.

● Kravji bal v Bohinju

Minulo nedeljo je bil v Bohinju tradicionalni „kravji bal“, na katerem so se zbrali obiskovalci iz vse Slovenije in tudi iz obmejnih krajev Italije in Koroške. V pestrem folklornem in zabavnem sporedu so poleg drugih sodelovali seveda tudi „Veseli planšarji“, za postrežbo obiskovalcev pa je skrbel posebna planšarska kuhinja.

1. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.15, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 6.00 Pozdrav — 6.40 Jutranja opažanja — 6.45 Vesele melodije — 7.10 Včeraj zvečer v svetu — 7.20 Jutranja telovadba — 8.45 Dobrodošli z novicami — 9.00 Za prijatelje glasbe — 10.05 Magazin ob desetih — 11.00 Roman v nadaljevanju — 11.15 Opoldanski koncert — 13.00 Operni koncert — 13.45 Gospodarska poročila — 14.00 Slavni orkestri, slavni dirigenti — 15.00 Več uka, več znanja — 15.45 Koncertna ura — 16.30 Majhne dragocenosti — 17.10 Kulturna poročila — 17.30 Mladinska redakcija — 18.00 Večerni koncert — 18.55 Danes zvečer boste videli in slišali.

Sobota, 27. 9.: 6.05 Odkrito povedano — 6.12 Vesele melodije — 9.00 Smeh sodi k oliki — 13.00 Srečanje z Avstrijo — 13.30 Tehnični razgled — 13.45 Iz opernega sveta — 14.30 Literarna delavnica — 15.00 Orkestralni koncert — 16.30 V žarišču — 17.10 Ex libris — 18.00 Evropa poje: Anglija — 19.20 Oddaja zveznega kanclerja — 20.00 Portret — 21.00 Avstrijski samostani — 22.10 Srce sveta — 23.10 Majhna nočna glasba.

Nedelja, 28. 9.: 6.05 Vesele melodije — 8.05 Teden dni svetovnih dogodkov — 9.10 Satirična oddaja — 11.15 Iz gledališča — 11.30 Orkestralni koncert — 13.30 Stališče — 13.45 Operni koncert — 15.00 Majstri klasične opere — 15.45 Slovaška jesen — 16.15 Ljubite klasiko? — 18.15 Volitve v Nemčiji — 18.45 Šanson — 19.05 Volitve v Nemčiji — 20.00 Volitve v Nemčiji — 20.30 Iz oper Richarda Wagnerja — 21.30 Volitve v Nemčiji — 22.10 Tribuna — 23.10 Glasba z Dunaja.

Ponedeljek, 29. 9.: 6.05 Odkrito povedano — 6.08 Preden odidete — 6.11 Vesele melodije — 13.45 Avstrijska pripovedka — 15.45 Kulturne stvarnosti sodobnosti — 17.10 Mednarodna radijska univerza — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 Raziskovalne naloge — 20.00 Orkestralni koncert — 21.30 Čas v katerem živimo — 22.10 Znanje časa — 22.45 Medicinsko mesečno poročilo — 23.10 Sodobna glasba.

Torek, 30. 9.: 6.05 Preden odidete — 6.12 Vesele melodije — 13.45 Filmsko delo Arthura Schnitzlerja — 15.45 Krog, pike, črte — 17.10 Raziskovalci na obisku — 19.30 Kulturno-politične perspektive — 20.00 Za in proti — 21.00 Pesniki in filozofi v politiki — 21.30 Brez strahu pred glasbo — 23.20 Studio nove glasbe.

Sreda, 1. 10.: 6.05 Agrarna politika — 6.10 Vesele melodije — 15.45 Krog, pike, črte — 17.10 Razvojna psihologija — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 „Lunini žarki podnevi“ — 20.00 Orkestralni koncert — 21.30 Literarna delavnica — 22.10 Kongres fizikov — 23.10 Sodobna glasba.

Četrtek, 2. 10.: 6.05 Preden odidete — 6.08 Oddaja delavske zbornice — 6.11 Vesele melodije — 15.45 Krog, pike, črte — 17.10 Lirika Theodorja Kramerja — 17.30 Raziskovalno delo visokih šol — 19.30 Živo gospodarstvo — 20.00 Na poti po Evropi: Bolgarija — 20.45 Klavirsko delo Roberta Schumanna — 21.15 V žarišču — 22.30 Kraljica instrumentov — 23.10 London-Pariz-Rim.

Petek, 3. 10.: 6.05 Nobeden ne bo zmagal — 6.08 Oddaja delavske zbornice — 6.12 Vesele melodije — 13.45 Vesela pripovedka — 15.45 Krog, pike, črte — 17.10 Iz sveta likovnih umetnosti — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 Začelo se je pred 30 leti — 20.00 Radijska igra — 21.15 Komorna glasba Gioacchina Rossinija — 22.10 Walter Benjamin in Hugo von Hoffmannsthal — 23.10 Dunajska pesem, dunajska glasba.

REGIONALNI PROGRAM

Poročila: 5.00, 5.50, 6.30, 7.45, 10.00, 12.45, 17.00, 19.00, 20.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 5.00 Pozdrav — 5.40 Jutranja opažanja — 5.45 Kmetijska oddaja — 6.05 Jutranja telovadba — 8.05 Zvenč jutranji pozdrav — 9.00 Šolska oddaja — 11.30 Kmetijska oddaja — 11.45 Za avtomobiliste — 12.00 Opoldanski zvonovi — 13.05 Objave — 14.00 Za ženo — 14.15 Slovenska oddaja — 15.30 Otroška ura — 16.00 Koncert po željah — 18.15 Odmev časa — 18.45 Šport — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda.

Sobota, 27. 9.: 5.05 Začetek dneva s pihalno godbo — 5.33 Ljudske viže — 7.55 Naš hišni vrt — 8.20 Obzornik za ženo — 11.00 Naša lepa domovina — 14.00 Zabavni koncert — 14.30 Dobrodošli na Koroškem — 15.30 Koncert želja — 17.10 Vesel konec tedna z godbo na pihala — 18.00 Vaš konjiček — 18.40 Koroški profili — 19.40 Melodija in ritem — 20.10 Oddaja iz Švabske — 21.00 Zvenč Avstrija — 22.25 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 28. 9.: 6.35 Ljudska glasba — 7.35 Pavke in trompete — 8.05 Kmetijska oddaja — 8.15 Kaj je novega — 9.45 Kadar grem v planino — 10.00 Dunajski zajtrk z glasbo — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 Iz domovine — 14.30 Koncert želja — 16.00 Otroška ura — 16.30 Življenje in delo bratov Schrammel — 17.05

RADIO PROGRAM

Plesna glasba — 18.15 Majhen večerni koncert — 18.30 Pogovor o umetnosti — 18.45 Pridite in zapojte — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Deželni razgled — 20.10 Jaz sem star Dunajčan — 21.30 Konec je s Chopinom — 22.25 Ljudska glasba z Dunaja.

Ponedeljek, 29. 9.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Pravljica za vas — 9.30 Ljudska glasba sveta: Avstrija — 10.25 Je obrt še sodobna — 10.45 Zgodovina v glasbi — 11.00 Ljudska glasba — 13.55 Davčno pravo — 15.00 Nova koroška pesem — 15.15 Koroški knjižni kotiček — 17.10 Zabavni koncert — 19.15 In kaj pravite vi? — 20.10 „Deklica na strehi“, radijska igra — 21.30 Ljudska glasba sosedov: Slovenija — 22.25 Govori športni zdravnik.

Torek, 30. 9.: 5.05 Veselo zaigrano — 9.00 Evropska lirika sodobnosti — 9.30 Dežela ob Dravi — 10.05 Jutri bom odrasel — 10.35 Angleščina — 10.45 Francoščina — 11.00 Ljudska glasba — 13.45 Za mladino — 15.00 Komorna glasba — 18.00 Oddaja delavske zbornice — 19.15 Slišiš pesmico — 20.10 Karintjsko polejte — 21.30 Dobro zabavo!

Sreda, 1. 10.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Pravljica za vas — 9.30 Iz opere „Ein Walzertraum“ — 10.05 Francoščina — 10.15 Mladina igra za mladino — 10.35 Angleščina — 11.00 Veselo na lov — 15.00 Pogovor o znanstvenih knjigah — 15.15 Koroško pesništvo — 15.30 Koroška včeraj in danes — 17.10 V dunajski kavarni — 20.10 Deželnozbornice volitve na Nižjem Avstrijskem — 21.00 Brati in razumeti — 21.15 Staroavstrijska slikarica: Kongres pleše.

Četrtek, 2. 10.: 5.05 Vesel začetek dneva — 9.00 Socialna utopijska in zgodovinska uredništva — 9.30 Godalna skupina Wilhelm Dumke — 10.35 Alkohol v cestnem prometu — 10.45 Ruščina — 11.00 Ljudska glasba — 15.00 Ura pesmi — 17.10 Operetne melodije — 18.00 Oddaja kmetijske zbornice — 19.15 Veselo in zabavno — 20.10 Lovska ura — 21.00 Prepevamo in pripovedujemo o deželi Drave.

Petek, 3. 10.: 5.05 Pihalna godba — 9.00 Svet, človek, gospodarstvo — 9.30 Na poti po štajerski deželi — 10.05 Angleščina — 10.45 Živimo nevarno? — 11.00 Ljudska glasba — 15.00 Komorna glasba — 15.30 Veter piha okoli hiše — 17.10 Glasba za konec tedna — 18.00 Koroška avto- in motorevija — 19.15 Veselo in zabavno — 20.10 Zvenč alpska dežela — 21.10 Pogovor čez mejo — 22.25 Sodobna romunska književnost.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 27. 9.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 28. 9.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 29. 9.: 14.15 Informacije — Za našo vas — 18.00 Dober večer našim malim poslušalcem.

Torek, 30. 9.: 14.15 Informacije — Koroška kronika — Popevke — Šport.

Sreda, 1. 10.: 14.15 Informacije — O gospodarstvu — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

Četrtek, 2. 10.: 14.15 Informacije — Vrhunska dela literature za violino in klavir.

Petek, 3. 10.: 14.15 Informacije — Iz ljudstva za ljudstvo — Domače viže.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.30, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen sobote, nedelje in praznikov): 5.30 Svetujemo vam — 6.00 Napotki za turiste — 6.50 Danes za vas — 7.00 Telesna vzgoja — 8.00 Pregled sporeda — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.00 Prireditve dneva in pregled sporeda — 13.10 Obvestila — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Komentarij — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.00 Lahko noč, otroci! — 19.10 Obvestila — 19.15 Glasbene razglednice — 22.00 Pregled sporeda za naslednji dan — 23.05 Literarni nokturno.

AVSTRIJA

Sobota, 27. 9.: 15.00 Za otroke — 15.10 Kaj lahko postanem — 15.40 Popevke — 16.05 Kentucky Jones — 16.30 Boutique — 17.00 Seniorski klub — 18.00 Tedenski obzornik — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.30 Čas v sliki in tedenski komentar — 20.06 Šport — 20.15 Operetni digest — 21.25 Športni žurnal — 21.55 Čas v sliki — 22.05 „Neslišno kot noč“, kriminalni film.

Nedelja, 28. 9.: 15.30 Otok zakladov — 16.50 Kontakt — 17.05 Za družino — 17.30 Apollo 11, velikanski korak za človeštvo — 18.00 Ernst Waldbrunn bere Karla Maya — 18.30 Operni vodič — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Šport — 20.00 Volitve v Zahodni Nemčiji.

Ponedeljek, 29. 9.: 18.00 Teletest — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Očarljiva Jeannie — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Simon Templar — 21.05 Telesport — 22.05 Čas v sliki — 22.15 Posebej za vas.

Torek, 30. 9.: 18.00 Angleščina — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Rinaldo Rinaldini — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Vaš nastop prosim — 21.00 Karusel, kulturno- in družbenokritična opažanja — 21.45 Dunajska medicinska šola — 22.15 Čas v sliki.

Sreda, 1. 10.: 10.00 Emil Nolde in ekspresionizem — 10.30 Od Schwarzwald do Črnega morja — 11.00 New Orleans-Bourbon Street — 11.45 Telesport — 16.30 Za otroke: Čarobna ura — 17.10 Saltkrahon — 17.40 Pri cvetličnem zdravniku — 18.00 Francoščina — 18.25 Deželnozbornice volitve na Predarlskem — 18.50 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Televizijska igra — 21.20 Pogled naprej — 22.10 Čas v sliki.

Četrtek, 2. 10.: 10.00 Kaj lahko postanem — 10.30 Svet atoma — 11.00 Komentar k dogodkom — 11.30 Surovine kemije — 12.00 Od celine do celine — 18.00 Italijanščina — 18.25 Športni mozaik — 18.50 Policijsko poročilo — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Kraljeva postelja — 21.45 Mahatma Gandhi — 22.30 Čas v sliki.

Petek, 3. 10.: 10.00 ABC moderne prehrane — 10.30 Pešec — 11.00 Ni časa za junaštvo — 18.00 Znanost aktualno — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Air Taxi — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Salto mortale — 21.15 Franz Jonas 70-letnik — 21.35 Deželnozbornice volitve na Predarlskem — 22.35 Čas v sliki.

Sobota, 27. 9.: 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Čez travnike zelene — 9.50 Naš avtopostop — 12.10 Pianist Svjatoslav Richter igra Beethovenova in Rahmaninova — 12.40 Z ansambli domačih viž — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 Melodija Pariza, Dunaja in Londona — 15.40 Poje sopranistka Vanda Gerlovič — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Poje Komorni zbor z Jesenic — 18.15 „Top-pops 11“ — 18.50 S knjižnega trga — 19.15 Trio Slavka Znidaršiča — 20.00 Sobotni večer — 20.30 Zabavna radijska igra — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 28. 9.: 4.30 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.40 Skladbe za mladino — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Še pomnite, tovariši! — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.50 Voščila — 13.30 Z novimi ansambli domačih viž — 13.40 Nedeljska repertoar — 14.05 Vrtljak zabavnih melodij — 15.05 Popoladne ob zabavni glasbi — 15.30 Humoreska tedna — 16.05 Glasba ne pozna meja — 16.50 Pianist Borut Lesjak — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.15 Jugotonove glasbene razglednice — 20.00 Zabavno-glasbena oddaja — 22.15 Plesna glasba — 23.15 Radi ste jih poslušali — 23.40 Godala v noči.

Ponedeljek, 29. 9.: 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.45 Iz mladinskega glasbenega arhiva — 12.10 Orkester Slovenske filharmonije — 12.40 Koncert pihalnih orkestror — 15.04 Polke in valčki Johanna Straussa — 14.35 Voščila — 15.40 Pojejo tržaški zbori — 17.05 Iz opere „Štirje grobijani“ — 18.35 Iz arhiva lahke glasbe — 19.15 Ansambel Borisa Franka — 20.00 Ludwig van Beethoven: Missa solemnis — 21.25 Iz domače lažje orkestralne glasbe — 22.15 Za ljubitelje jaza — 23.05 Janez Meninger: Iz „Moja haja na Triglav“ — 23.15 Z velikimi orkestri zabavne glasbe — 23.40 Lahko noč s pevci Eldo Viler, Ninom Robičem in Majdo Sepetova.

Torek, 30. 9.: 8.08 Opera matineja — 9.05 Kako je nastala knjiga — 9.35 Morda vam bo všeč — 12.10 Opoldanski divertimento — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 14.05 Iz albuma skladb za mladino — 14.20 Lahka glasba — 15.40 Igra pianistka Hedvika Čehveronek — 17.05 Popoldanski koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 18.15 V terek nasvidenje — 19.15 Zavaljalni Kranjci — 20.00 Radijska igra — 20.44 Pesem godal — 21.00 Parada popevk — 22.15 Jugoslovska glasba — 23.15 Lahko noč s Frankom Sinatro in Jacqueline Francois — 23.40 Za ples igra Plesni orkester RTV Ljubljana.

Sreda, 1. 10.: 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet praviljic in zgodb — 9.20 Zabavna glasba — 12.10 Iz opere „Partizanka Ana“ — 12.40 Od vasi do vasi — 14.05 Koncert za odih — 14.35 Voščila — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Iz solistične glasbe — 18.45 Kulturni kažipot — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Koncert opernih arij — 21.00 Mozaik zabavnih melodij — 22.15 S festivalov jaza — 23.40 Pojejo Marijana Deržaj, Jožica Svete in France Korefi.

Četrtek, 2. 10.: 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Iz zakladnice resne glasbe — 12.10 Scenska glasba k operi „Rozamunda“ — 12.40 Narodne pesmi iz Medimurja — 14.05 Mladina poje — 14.20 Operetne melodije — 15.40 Iz opere „Hovanščina“ — 17.05 Simfonični koncert — 18.15 Turizem in glasba — 19.15 Poje Braco Koren — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Od Ibsena do Ionesca — 22.15 Češkoslovska nova glasba — 23.05 Carducci: Pesmi — 23.15 Z jugoslovskega pevci zabavne glasbe.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, tel. 85-6-24. — Tiska: Založnika in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

TELEVIZIJA

JUGOSLAVIJA

Sobota, 27. 9.: 9.35 Šolska oddaja — 17.10 Narodna glasba — 17.40 Disneyev svet — 18.30 Košarka Jugoslavija - Grčija — 19.25 Dnevnik — 19.55 Od Petovlje do Ptuja — 21.30 Rezervirano za smeh — 21.45 Inšpektor Maigret — 22.35 Kažipot — 22.55 Poročila.

Nedelja, 28. 9.: 9.00 Madžarska oddaja — 9.25 Narodna glasba — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.50 Disneyev svet — 11.40 Mladinska igra — 12.20 Kažipot — 15.30 Šport — 17.55 Princ študent, ameriški film — 20.00 Dnevnik — 20.35 Humoriistična oddaja — 21.20 Videofon — 21.35 Športni pregled — 22.05 Dnevnik — 22.25 Kolesarska dirka.

Ponedeljek, 29. 9.: 9.35 Šolska oddaja — 10.30 Nemščina — 10.45 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 Šolska oddaja — 15.40 Nemščina — 15.55 Angleščina — 16.10 Ruščina — 17.15 Madžarska oddaja — 17.45 Pravljica — 18.00 Po Sloveniji — 18.30 Pri zabozdravniku — 18.50 Zabavno-glasbena oddaja — 19.20 Znanost in mi — 20.00 Dnevnik — 20.35 Gardina, drama — 21.45 Biseri glasbene literature — 22.00 Košarka Jugoslavija - Bolgarija.

Torek, 30. 9.: 9.35 Šolska oddaja — 10.40 Ruščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 Šolska oddaja — 15.30 Ruščina — 17.45 Risanka — 18.00 Lutkovna oddaja — 18.20 Oddaja za italijansko manjšino — 18.40 Izseljenični večer — 19.15 Obiščite z nami Sarajevo — 20.00 Dnevnik — 20.35 Naši vrli rojaki, češki film — 22.35 Iluzije, balet — 23.00 Poročila.

Sreda, 1. 10.: 9.35 Šolska oddaja — 16.25 Nogomet — 18.15 Oddaja za otroke — 19.00 Pisani trak — 19.15 Popularna glasba — 20.00 Dnevnik — 20.35 Čehov: Tri sestre, drama — 23.10 Poročila.

Četrtek, 2. 10.: 9.35 Šolska oddaja — 10.30 Nemščina — 10.45 Angleščina — 11.00 Francoščina — 14.45 Šolska oddaja — 15.40 Nemščina — 15.55 Angleščina — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.15 Pionirski dnevnik — 17.45 Po Sloveniji — 18.45 Televizijska igra — 20.00 Dnevnik — 20.35 Vozniško dovoljenje prosim — 21.35 Smart — 22.00 Košarka Jugoslavija - Sovjetska zveza.

Petek, 3. 10.: 9.35 Šolska oddaja — 11.00 Angleščina — 14.45 Šolska oddaja — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.45 Lassie — 18.15 Glasbena oddaja — 19.00 Svet na zaslono — 20.00 Dnevnik — 20.35 Roke nad mestom, italijanski film — 22.15 Poročila — 22.20 Quiz.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage matere

Jederta Kolenik

p. d. KOLENIKOVE MATERE V ŠMARJETI

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so ji s svojo udeležbo na pogrebu izkazali zadnjo čast.

Posebej se zahvalujemo g. župniku Kulmežu za tolažilne besede ter pevcem za ganljive žalostinke na domu in ob grobu. Prav tako velja naša posebna zahvala darovalcem cvetja in vencev ter vsem sosedom za pomoč, ki so jo nudili.

Šmarjeta pri Pliberku, v septembru 1969

ŽALUJOČI SINOVI
v imenu vseh sorodnikov